

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —



Dr. Anton Korošec

V žalost se je zavila Slovenija. Izgubila je največjega svojega sina v sedanjosti. V soboto, 14. decembra, ob 7. uri zjutraj je prenehalo bití plemenito srce dr. Antona Korošca, našega narodnega voditelja. Kako ne bi mati plakala nad izgubo takšnega sina! Saj je dr. Korošec Slovenijo ljubil nad vse. Ona je bila cilj njegovih željâ, njegovih teženj, njegovih naporov. Za njo je govoril, za njo pisal, za njo delal, za njo se mučil, za njo trpel. Slovenija je bila prva briga in edino veselje njegovega življenja.

S Slovenijo žaluje vsa Jugoslavija. Dr. Korošec ni bil samo slovenski, marveč tudi jugoslovanski politik. Obstoje, razvoj in napredek naše narodne jugoslovanske države mu je bil tem bolj pri srcu, ker je bil do dna duše preverjen, da je usoda Slovencev tesno povezana s Hrvati in Srbi ter da je obstoj našega naroda najboljši in morda edino zagotovljen v močni jugoslovanski državi. Zato je bila njegove iskrene ljubezni in požrtvovalne skrbi deležna tudi Jugoslavija.

Vse svoje velike državniške sposobnosti je voditelj Slovencev postavil v službo naši skupni državi, ki bo zlasti v zapletenih in nevarnih razmerah sedanjega časa težko utrpela njegovo izgubo. Temu prepričanju je dal izraza najpristojejši činitelj v državi knez-namestnik Pavle, ki je po smrti Koroščevi ob 11. uri prispel v sobo, v kateri je voditelj Slovencev izdihnil svojo dušo, ter globoko presunjen stoječ ob njegovem mrtvem telesu vzdihnil: »Njegova izguba je velika izguba. Z njim nisem izgubil samo velikega državnika, temveč tudi dobrega osebnega prijatelja!«

Očeta slovenskega naroda ni več med nami. Šel je od nas naš prvi boritelj in zaščitnik, zagovornik naših pravic, branitelj in dobrotnik vseh tlačanih, trpečih in ubogih. Mar je čudno, da je nedopovedna žalost zajela slovenska srca? Mar je čudno, da so solze zalile oči tisočerim in tisočerim? Mar je čudno, da je na ustnicah tisočerih v teh dneh plavalo vprašanje, bodisi izgovorjeno bodisi nemo: »Kaj bo z nami?!« Žalost je upravičena, toda imeti mora svoje meje. Ne sme se sprevreči v malodušje.

Dr. Korošec ni poznal malodušja ter mu je bil nasprotnik. Vedro, brez vse črnoglednosti je zrl v svet in našo slovensko bodočnost. Kdor bi se vdal malodušju, bi se pregrešil zoper spomin dr. Korošca. Bog Slovencev ne bo zapustil. Kakor nas je ohranil doslej, bo za nas vodil brigo ter nam pomagal tudi v bodoče. Mal narod smo, pa nam je Bog dal velike može. Dal nam je škofa Slomška, dal dr. Kreka, dal dr. Korošca. Vsi so prerano zapustili svoje ljudstvo. In vendar se niso popolnoma ločili od njega. Njihov duh plava nad nami oživlja joče, bodreče in tolažeče. Njihova molitev spremlja življenjsko pot našega naroda in njegove države. In v tem smislu kličemo: Slava spominu dr. Korošca! Živela Slovenija! Živela Jugoslavija!

Na bojiščih velika razgibanost

Boji med Italijani in Grki v Albaniji

Slabo vreme ovira prodiranje

»Slov. gospodar« je poročal o velikem napredovanju Grkov na celotni albanski fronti. Od našega zadnjega poročila je zavladovalo na pretežnem delu albanskega bojišča skrajno slabo vreme. Po hribovju je visok sneg, po ozkih dolinah pa blata do kolena. Radi nezadostnih dovozov vojnih potrebščin ni mislili na hitrejšo prodiranje Grkov ne v smeri proti Elbasanu in ne proti Valoni ob morju.

Zasedba važnih izhodiščnih točk

Na južnem frontnem odseku so napredovali Grki z zavzetjem dveh važnih izhodiščnih točk: naselja Kodra pri Tepeleniju in kraja Koljice, ki leži na vzporedni cesti, vodeč proti mestu Berat. Oba kraja ležita v dolini reke Vojuše, ki se izteka v morje severno od Valone, in sta velikega pomena kot izhodiščni točki za nadaljnje napredovanje grške ofenzive, ki se bo usmerila na jug proti Valoni in severno proti mestu Berat.

Albanski petrolejski vreli

Na severnem frontnem odseku severno in severozapadno od Podgradca so se Grki utrdili na novo osvojenih položajih. Italijani so poskušali tam na več mestih protinapade, a se ni posrečilo nikjer italijanskim četam, da bi potisnile Grke iz enkrat zavzetih postojank. V teh bojih igra zelo važno vlogo »evzonski nož«, to je dolg bajonet, s katerim koljejo

evzoni (kraljeva garda) nasprotnike v napadih in protinapadih.

Italijanski odpor postaja na severu zelo močan ter trdovraten, ker so zašli v nevarnost zelo važni in pomembni petrolejski vreli v dolini reke Devoli. Iz več sto vrelcev črpa Italija svoje poglavitne zaloge petroleja. Italijanska država je naložila težke vsote v te vrelece, ki so dajali v mirnem času 15.000 ton petroleja mesečno, kar znači polovico celotne potrebe Italije. Od vrelcev vodi 120 km dolg petrolejski vod do malega petrolejskega pristanišča južno od Valone. Odkar je prekinila angleška pomorska zapora vsak nadaljnji uvoz petroleja v Italijo, je italijanska vlada v zadnjem letu vložila izredno veliko truda, da je izpopolnila albanske petrolejske naprave ter jih je zavarovala proti napadom.

Za čiščenje albanskega petroleja poseda Italija v Livornu in Bariju velike čistilnice, katere stalno obiskujejo angleški bombniki ter jih skušajo rušiti.

Prodiranje grških čet v dolino reke Devoli v območju petrolejskih vrelcev je napotilo italijanski vrhovno poveljstvo, da je poslalo v ta odsek močne okrepitve, da bi zaustavile prodirajoče Grke. Kakor hitro pa bodo Grki napredovali v dolini reke škumbe, bodo albanski petrolejski vreli ogroženi tudi z vzhodne strani. Na tem odseku se bodo bili še zelo huđi in krvavi boji.

Angleška olenziva v Afriki

Nevaren položaj za Anglijo po zlomu Francije

Po izpovedi angleškega ministrskega predsednika Churchilla v parlamentu 10. decembra je spraval zlom Francije položaj Anglije v Sredozemlju v resno nevarnost. Italijani so začeli iz svoje afriške kolonije Libije pod poveljstvom maršala Grazianija resno ogrožati Egipt in Sueški prekop. Angleška nadoblast nad Egiptom in Suezom je bila še tem bolj v škripcih, ker je bil angleški otok vsak čas izpostavljen možnosti nemškega vdora. Od oktobra dalje, ko je posetil angleški vojni minister Eden Egipt, so bila poslana vrhovnemu poveljniku angleških čet generalu Wawellu znatna ojačenja kolonialnih čet iz Avstralije, Nove Zelandije in Indije. Angleška pomoč Egiptu je sestavljena iz vojaštva, ki je že dolgo v aktivni službi in dobro preizkušeno za gibanje na puščavskem ozemlju. Ko so bila angleška ojačenja v Egiptu pripravljena za ofenzivni sunek, tedaj je prišel italijanski napad na Grčijo. Angleži so bili prisiljeni, da so poslali s svojih afriških oporišč velike sile svojega letalstva Grkom, da so jim pomagali pri

obrambi domovine in v sedanjih ofenzivi. Šele decembra je bilo številčno stanje angleškega letalstva v Egiptu toliko okrepljeno, da je bila možna ofenziva pod poveljstvom angleškega generala Wilsona.

Italijanske priprave za pohod v Egipt in Suez

Italijanski maršal Graziani je začel kmalu po vstopu Italije v vojno ob strani Nemčije in po izločenju Francije ogrožati angleško afriško posest od severa iz Libije in angleški Sudan od juga iz Abesinije. Najnevarnejši napadi Italije na Egipt in Suez so bili naperjeni iz Libije ob morski obali. Grazianiju je uspelo, da je zasedel severnoafriška angleška pristanišča: Sollum, Bukbuk in Sidi Barani. Od te zadnje važne postojanke se razprostira proti Egiptu široko puščavsko ozemlje brez vode, ker so Angleži uničili vse studence. Radi pomanjkanja vode in cest skozi puščavo se je moral maršal Graziani dobro pripraviti na pohod preko puščavske Sahare.

Prvotni načrt italijanskega prodiranja ob morski obali proti Aleksandriji je onemogo-

čalo angleško vojno brodogradnjo in letalstvo, ki sta obstreljevala ter bombardirala vsako večje zbiranje čet in motoriziranih oddelkov.

Radi omenjenih neprilik se je Graziani s svojimi številnimi kolonialnimi četami močno utrdil po ozemlju nekaj deset kilometrov južno od pristanišča Sidi Barani. Na vrhovih obalnih vzpetin proti omenjeni luki so prve postojanke italijanske vojske, ki obstojajo med drugim iz šestih močno utrjenih taborišč. Italijanska vojska v teh taboriščih predstavlja po svoji sili dve veliki armadi, ki sta po številu znatno močnejši od angleških čet.

Angleški bliskoviti sunek

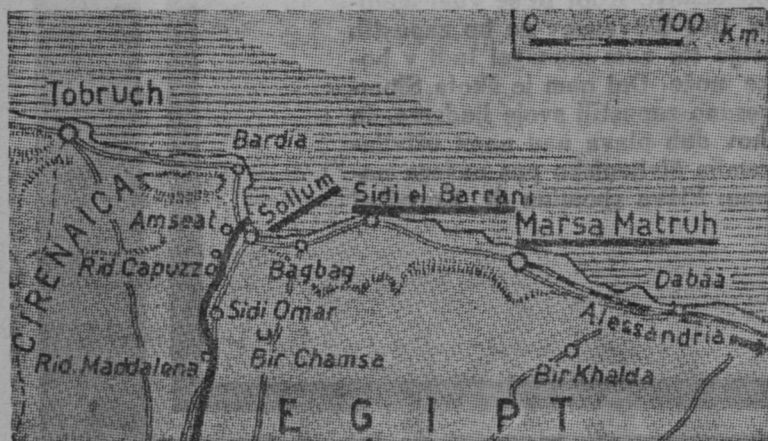
Napadalno gibanje angleške vojske se je začelo 7. decembra zvečer, ko so se oddelki pehote v sodelovanju z motoriziranimi enotami pomaknili preko 150 km puščavskega sveta — pod zaščito teme v 13 km široko »ozemlje brez gospodarja«, ki je doslej ločilo oba vojna tabora. V največji tajnosti so se poskrile angleške čete v tako dobro skrite postojanke, da jih italijanska izvidniška letala preko 8. decembra niso odkrila. V noči na 9. december so se Angleži neopaženo približali italijanskim postojankam in so začeli zgodaj zjutraj z po nemškem vzorcu izvedeno bliskovito ofenzivo.

Italijanska najbolj južna taborišča so bila v presenečenju zavzeta. Nato so predrle angleške motorizirane čete italijanske postojanke ter odrzele s podporo letalstva in streljanja iz topov angleških bojnih ladij na zbirališča italijanskih čet do obmorske postojanke Bukbuk (zapadno od Baranija). Vzhodno od Sidi Baranija so osvojile angleške čete v silnem zaletu Maktilo, katero je poprej topništvo angleških bojnih ladij silovito obstreljevalo. Na ta način so zašle italijanske čete v od Angležev ustvarjeno zanko med omenjenima mestoma in so bile obkoljene z glavnim oporiščem Baranijem, katerega so Angleži zasedli dne 11. decembra.

Ob tej priliki je bilo zajetih in razpršenih pet divizij ali veliko več kot en armadni zbor z vsem vojnim materialom od tankov pa do popolnih baterij protiletalskih topov.

Pri prvem angleškem ofenzivnem sunku proti Sidi Baraniju je padel — kakor je »Slov. gospodar« poročal že v zadnji številki med kratkimi tedenskimi novicami — poveljnik libijskih čet general Maletti. Poleg omenjenih treh generalov sta bila pri nadaljnjem prodiranju zajeta še dva italijanska generala. Vseh pet so Angleži z letali prepeljali v Kairo.

Takoj po zasedbi Sidi Baranija so Angleži nadaljevali pohod proti zapadu v smeri proti italijanski Libiji. Kakor je ugotovilo angleško letalstvo, so dolge kolone italijanskega močstva in prateža v gibanju, toda kakega



Zemljevida k bojem v severni Afriki. Levi zemljevid kaže severnoafriški odsek, na katerem prodirajo Angleži iz Egipta v italijansko Libijo (na karti Cirenaica). — Na desnem zemljevidu sta vidna celotni Egipt, Libija in francoska Afrika, iz katere so na pohodu čete »svobodne Francije« pod poveljstvom generala De Gaullea proti zahodnemu delu italijanske Libije. — Opomba. V poročilu o bojih omenjamo kraj Bukbuk, na zemljevidu pa je kraj zaznamovan z Bagbag.

zbiranja Italijanov za obrambo in zaustavitve angleške ofenzive ni opazilo.

Istočasno kot na severu, so začele na jugu pohodi v italijansko Libijo čete »svobodne Francije«, katerih vrhovni poveljnik je znan francoski general de Gaulle.

Vojaški pomen zasedbe Sidi Baranija

Sidi Barani so zasedli Italijani pred tremi meseci kot brezpomembno in skoraj opuščeno angleško kolonialno pristanišče. V treh mesecih je bil Sidi Barani spremenjen v močno utrjeno pomorsko in kopno oporišče, ki bi

naj služilo armadi maršala Grazianija kot izhodišče v pohodu na Aleksandrijo in Sueški prekop. Izguba Sidi Baranija z ogromnimi zalogami vojnih potrebščin, ki so bile tamkaj nakopičene, pomeni za italijansko afriško armado hud udarec.

Za naš list!

Živimo v dobi, ko se razvija v svetu orjaška borba med velesilami. Ta tekma in borba se vrši na kopnem, na vodi in v zraku z vsemi vrstami najmodernejšega orožja, ki ga je izumil človeški duh. Spričo te vojne, vršeče se med velikimi silami, ne smemo pozabiti neke druge velesile. Ta nima ne tankov, ne topov, ne bombarderjev, ne vojnih brodov. Njeno orožje je duhovno. Ta velesila ni omejena na ozemlje kakšne države ali skupine držav, marveč sega preko mej vseh držav do skrajnih pokrajin zemlje. Ni enovita v notranjosti, marveč je razdeljena na tri tabore: na vojskujoča se tabora držav in na tretjo skupino nevtralnih držav. Ta velesila je tisk.

Tisk je danes najvažnejše obveščevalno sredstvo, ki nese vesti iz domovine in tujine po vseh krajih do zadnjega gorskega naselja. S tem je ustrezno eni najelementarnejših (prvinskih) zahtev razmišljujočega duha. Človek hoče doznati za vse važnejše dogodke, ki se dogajajo v lastni in v drugih državah širom sveta. Poučen hoče biti o vsem do najnovejših dogodkov. Takšna je človeška narava. Že stari Grki so se, ko so se sestali ne ulici ali cesti, po običajnem pozdravu vprašali: »Kaj je novejšega?« Njihova radovednost se ni zadovoljila z novicami, marveč je zahtevala tudi najnovejše.

Časnik nam poroča o vsem, kar se dogaja doma in v tujini ter v svetu. Danes je to posebno važno, ker se z nečuvno, prej neznan naglico dogajajo stvari, ki so odločilne važnosti za bodočnost. Ako je že prej vsak količkaj izobražen človek potreboval časnik, ki ga je obveščeval in poučeval, ne bi danes smela biti nobena družina brez takega lista. Izgovor, da ni denarja, ne drži. Za tednik zmore naročnino vsaka družina. Koliko denarja zavržejo ljudje za nepotrebne, celo slabe reči, kakor za pijačevanje, za igre, za zabave, za plese itd. Korist, ki jo ima od časnika poedinec in vsa družina, je tolika, da se sploh ne da preceniti v denarju.

Če to trdimo, smo si v svesti, da velja to samo za dobre časnike. Slabi listi in slabi časniki povzročajo veliko škodo v duhovnem

in moralnem oziru, ki se sploh ne da preceniti z merilom plačane naročnine. S slabim čtivom se oslabljujejo in uničujejo vera, krepostnost in poštenost, torej dobrine, ki se ne dajo nadomestiti, in kojih izguba pomeni za človeka največjo nesrečo za čas in večnost. Veliki slovenski prosvetitelj škof Anton Martin Slomšek, ki je eden izmed največjih in najpožrtvovalnejših prijateljev slovenskega tiska (slovenskih knjig, časnikov in listov), je izjavil tole ostro sodbo: »Najhujše zlo naše dobe je popačeno in zlorabljeno časnikarstvo in njega sad razširjanje zlobnih knjižur in pohujšljivih dnevnikov.«

Ker so slabi listi, dnevniki in tedniki največje zlo, je dolžnost vsakega kristjana, ki mu jo nalaga zapoved ljubezni do sebe in do bližnjega, da izdelkom slabega tiska — nekrščanskim knjigam, časnikom in listom —

brani vstop v lastno hišo in v hiše drugih. Škof Slomšek veleva, da je treba proti takšnim knjigam in listom nastopati kakor proti kužnim smetem. V njih so zastrupljeni, pogubljeni in smrt noseči bacili. Kateri oče in katera mati bi mogla biti tako brezvestna do lastnih otrok, da bi jim dovolila ali celo predložila hrano, ki je — da se poslužimo Slomškovih besed — z duhovnim strupom pomešana? In kakšno je tisto rodo- in domoljubje, ki z razširjanjem protiverskega in protikrščanskega čtiva ubija med ljudstvom, osobito med mladino vsak idealizem ter uničuje življenjsko silo naroda?!

Rodo- in domoljubni, s pravim krščanskim duhom preinjeni časniki so prava dobrota za ljudstvo. Seznanjajo ga z vsem, kar je potrebno in koristno, poučujejo ga v krščanskih resnicah kot življenjskih smernicah, vzgajajo



Jaz varujem Vašo kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate, in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucarit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Ura, ki vedno prehiteva. To velja samo za eno uro, in sicer za uro v mestni hiši v Gerlitzu na Sleskem. Tista ura vedno prehiteva in nikdar ne kaže pravega časa. Gerliška mestna ura namerno prehiteva še danes, ker je to spomin na dogodek iz leta 1453. Nobeni občinski očetje ne morejo vsem občanom ustreči. Če enim ugođe, drugim ni kaj prav. Tako je med občani vedno nekaj nezadovoljstev. Isto je bilo tudi v Gerlitzu. Nezadovoljniji so leta 1453. sklenili, da bodo pobili vse občinske očete in da bodo odslej v občini tako vladali, kakor je njim prav. Sklenili so pobiti vse občinske očete pri izhodu iz občinske hiše točno opoldne. Neki nezadovoljnejši, ki ni bil tako hudo nezadovoljen,

Glasovi »z drugega sveta«

»Naju ne, pač pa grofove. Pod tistim stavkom je bila letnica iz sedemnajstega stoletja. Tako imajo tiste besede bolj skrivnostni pomen in »tičnik je imel namen, v članih grofovske družine vzbuditi vero v sodelovanje nadnaravnih moči.«

»To bi bil višek podlosti!« sem ogorčeno odvrnil.

Detektiv ni odgovoril. Nekaj časa je molče sedel, zatopljen v razmišljanje. Potem pa je dejal:

»Pokaži mi še enkrat tisto kroniko!«

Podal sem mu knjigo. Nato je stopil k oknu in pozorno primerjal zadnji stavek z ostalim besedilom. Čez čas se je obrnil k meni in me vprašal:

»Je zadnji stavek pristen?«

Nekaj časa sem gledal, nato pa odvrnil:

»Zdi se mi, da je.«

»Da, zdi se, toda vedeti moraš, da se s pomočjo kemičnih sredstev da doseči to, da tudi nova pisava izgleda stara. Jaz skoraj glavo stavim na to, da se je v tem primeru to zgodilo. In če je tako, je vprašanje, kdo je bil pripisal ta stavek? To je morala biti oseba, ki pozna zgodovino grofovske družine.«

Jaz sem ga osuplo pogledal in skoraj s strahom vprašal:

»Ali misliš, da je celo v grofovi družini sami kdo...«

Stavka si nisem upal izgovoriti do konca.

Šnips je skomizgnil in odgovoril:

»Ne moremo vedeti. Zločinci se najdejo v vseh družabnih krogih in v tem primeru vsi znaki kažejo, da imamo opravka z zločincem, ki brez dvoma zavzema visok položaj in je zelo prebrisan.«

Jaz sem se spet podal na delo, Šnips pa je odšel.

4.

Minilo je nekaj dni, ne da bi se zgodilo kaj posebnega ali da bi Šnips odkril kaj važnega.

Bilo je soparnega, oblačnega večera. Šnips in jaz sva v knjižnici delala. Detektiv je pozvonil in naročil slugi, ki je vstopil, naj prinese steklenico penečega vina (šampanjca).

Služabnik je prinesel vino in ga položil na mizo. Pnjegovem odhodu sva sedla k mizi. Šnips je nekaj časa molčal, potem pa je naglo pogledal in si položil kazalec na ustnice, kakor da bi mi hotel ukazati, naj molčim. Sam pa mi je začel razlagati neko jezikovno stvar. Pri tem je s svinčnikom, ki ga je držal v roki, kazal na kovinasto vedro, v katerem se je hladila vinska steklenica. Vedro je bilo svetlo in v njem so se videla vrata, ki so bila za najinim hrptom. Vrata so bila zagrnjena s težko zaveso.

Jaz sem pozorno pogledal vrata in videl, kako se je

njega in njegovo mladino v krščanskih, človeka vrednih krepostih ter tako najbolje utrjujejo osnovo njegovega narodnega in državnega življenja. Tak list je »Slovenski gospodar«, zvesti spremljevalec slovenskega ljudstva na njegovem težkem življenjskem potu že dolgih 74 let.

Mnogo se je spremenilo v tem času, »Slovenski gospodar« pa je ostal zvest svojemu programu: širiti med ljudstvom pravo izobrazbo, varovati ga pred nevarnostjo okužbe s protiverskimi in protikrščanskimi bacili, po-

speševati njegove gospodarske interese, braniti slovensko zemljo in nedotakljive pravice našega ljudstva do nje, širiti med vsemi sloji, zlasti med mladino, pravo narodno in državljanjsko vzgojo. Zato naš list zasluži vsestransko podporo slovenskega ljudstva in vseh njegovih stanov. Agitirajmo za širjenje našega lista! Malenkostno zvišanje naročnine, ki je bilo potrebno radi vsesplošnega podražanja, ne sme nobenega odvrniti. Zvestoba starih naročnikov, pridobitev novih bo našemu listu v zaslombo, našemu ljudstvu pa v dobro.

član naših organizacij ne zaveda in jih ne izpolnjuje, je precej naših organizacij — po krivdi članstva — več ali manj zaspanih, saj pri dremajočem članstvu, ki ne da glasu od sebe, tudi vodstvo in odbori nimajo veselja do dela.

Načela in ideje organizacij smo dolžni braniti!

Poleg odziva na vsako vabilo je pa vsak član ene ali druge organizacije ali zadruga tudi vedno dolžan proti vsakomur braniti ugled vodstva organizacije, kjer je včlanjen. Posebno pa ideje in nazore, ki jih vodstvo zastopa. Koliko je članov, ki so prave mevrže. Ne znajo biti moški ter trepečejo pred vsakim, ki si drzne vpričo njih blati organizacijo, kateri pripadajo. Pri napadih večinoma molče, oziroma še pomagajo, namesto da bi branili ugled organizacije in s tem svoj ter ugled vsakega člana. Naj vsak ve, da dotični, ki n. pr. napada, sramoti in omalovažuje kmeta in njegove organizacije, sramoti obenem narod in njegovo kulturo. Zato naj vsak gleda, da bo v vseh takih primerih ravnal tako, kot to zahteva vest in značaj moža, ki hoče nekaj veljati.

Bodimo res pravi člani!

Z željo, da bi se vsak član društev in zadrug zavedal svojih dolžnosti, sem napisal te vrstice. S tem bo vsak pomagal nositi breme vodstvom društev in zadrug, ki je težko in trnjevo. Vsak, ki je vpisan v to ali ono društvo ali zadrugo, naj bo res pravi član, živ kot ogenj v izpolnjevanju svojih dolžnosti do organizacij, katerim pripada. Iz naših društev in zadrug naj izginejo taki člani, ki so kot živi mrličji, in od katerih ni prejeti glasov. Če bodo vsi člani vršili svoje dolžnosti, bodo naše organizacije ugledne in močne, z organizacijami bodo ugledni in močni tudi člani.

Vedno in povsod naj bo geslo članov naših organizacij in zadrug: Ne rušiti — temveč graditi!

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

T. D.:

Pri društvih in zadrugah naj sodelujejo tudi člani!

Ne obrekuj tega, kar si volil!

Kamor se ozremo, vidimo pri našem združenem in društvenem življenju prav isti pojav. Na občnem zboru se imenuje odbor, izvolitev je navadno soglasna, brez vsakega ugovora. Toda ko gredo člani z občnega zbora, zine vsak na široko ter obira in kritikuje vse od kraja, od predsednika do zadnjega odbornika, kolikor se le da. To obiranje in obrekovanje leti na odbor skozi vse leto do naslednjega občnega zbora, kjer so pa spet vsi tiho...

Slep bi bil, kdor bi tega ne opazil, če se količkaj udeležuje društvenega življenja. Tu ni nobene izjeme. Prav v vseh organizacijah nalatimo na isti pojav. Volijo se odbori, pododbori, nadzorstva, pregledniki. Vsak ima pravico predlagati in govoriti, kaj mu je prav in kaj ne. Kdor je na občnem zboru tiho in se strinja z odborom, naj bo tiho tudi med poslovnim letom.

Med letom z odborom sodeluj!

Z odborom se naj vsak član društva ali zadruga med letom strinja vsaj v tem, da bo sodeloval. Naj vsak ve, da breme, ki ga nosi odbor, ni lahko. Nanj lete očitki od vseh strani. Če se kaj podzame ali predlaga v korist članstva, je kriv tisti, ki je predlog podpisal, to je predsednik in tajnik; če se kaj ne posreči izpeljati, je kriv predsednik in tajnik. Skratka: na odbor lete očitki od strani članstva in ostale javnosti. Toda ugovore in kritiko od drugih bi človek še prenesel. Boli pa kritika — ki največkrat niti ni stvarna — od strani članstva, ki je odbor volilo.

Do vodstva ima vsak član dolžnosti

Vsak član kakršnega koli društva ali zadruga naj ve, da ima do vodstva in odbora tudi svoje dolžnosti. Ako odbor sklene, da se bo v

okviru društva vršilo to in to — n. pr. tečaj, zborovanje, predavanje, poučni izlet itd. — in je članstvu razposlal vabila, je vsak član moralno dolžan, da se odzove. Saj že olika zahteva, da moraš na vsako pismo odgovoriti, pa četudi ti ga je poslalo društvo, v katerem si vpisan kot član. Prav tako kot odgovarjaš posameznim osebam in svojim dragim, si dolžan odgovoriti na vsako vabilo društva, pri katerem si včlanjen. To je častna dolžnost vsakega člana. Ker se teh dolžnosti skoraj noben



Maršal Graziani, vrhovni poveljnik vseh italijanskih čet v severnoafriški Libiji

zavesa na vratih nekoliko razgrnila, v odprtini pa se je prikazala glava grofa Hermana.

S pogovorom svā brez presledka nadaljevala, ker ni sva hotela, da bi grof vedel, da sva ga opazila. Ko je šnips končal z razlago, sem mu jaz odgovarjal.

Grof naju je opazoval kakih pet minut, potem pa se je tiho umaknil. Ko sem se prepričal, da je res odšel, sem dejal:

»Grof Herman je vtihotapil kroniko!«

»Iz česa sklepaš?«

»Ali ni jasno? Kak pomen bi drugače imelo zanj prisluškovanje? Prepričati se je hotel o tem, ali sva že našla kroniko in kako mnenje imava o stvari.«

»Mogoče pa je tudi ravno nasprotno.«

»Kaj?«

»Da grof tebe smatra za zločinca, mene pa za so-krivca.«

»Ravno okoliščina, da me je on pri očetu osumil, kakor sem ti bil povedal, me potrjuje v sumnji, da je on krivec in išče žrtev, kateri bi mogel naprtiti svoje zločine.«

»Iz tebe govori ogorčenje nedolžnega, toda zamisli se v položaj. Sam priznavaš, da je nesreča prišla v hišo po tvojem prihodu. Tudi si mi povedal, da je grof Herman zelo ljubil svojo sestro Judito. Oboje govori za to, da je grofova sumnja prista.«

Nič nisem odgovoril, toda zase sem bil prepričan, da

je grof Herman krivec in sem sklenil, da bom budno zasledoval nadaljnji potek dogodkov.

Šnips je spet preštudiral tloris gradu. Vmes si je nekaj zapisoval v svojo beležko. Jaz ga nisem motil.

Tako sva sedela skoraj do polnoči.

»Ali se spominjaš,« se je tovariš nenadoma oglasil, »da sem predvčerajšnjim izrazil začudenje nad tem, da se je ta nenavadni glas po vsem gradu enako močno slišal vključ debelosti sten in oddaljenosti posameznih prostorov?«

Prikimal sem.

»Mislim, da sem našel razlago za ta pojav. To ne bi bilo mogoče, če ne bi bili vsi grajski prostori v nekaki medsebojni zvezi.«

Debelo sem ga pogledal.

»Ali misliš, da je med vsemi prostori v gradu neka zveza?«

»Da. O tem me potrjuje tloris. Sobe grejejo tako zvani ruski kamini (odprte peči). V kaminih so prej kurili z drvami, kar je imelo za posledico veliko porabo sobnega zraka. Zadnja leta je drva izpodrinil premog, ki pa tudi porabi mnogo zraka, razen tega povzroča neprijeten duh. Za odstranitev te neprijetnosti imajo kamini odprtine za zračenje. Odprtine posameznih kaminov so običajno speljane v večjo skupno odprtino.«

Peljal me je h kaminu, ki je bil v knjižnici.

»Tu se lahko prepričaš o moji trditvi. Če potisneš

se je premislil. Ni se mu zdelo prav kar tako pobiti občinske može. Nezadovoljnežev pa tudi ni hotel izdati. Zato si je pomagal z uro. Poričil je uro za tri četrt ure naprej. Misleč, da je točno dvanajst, so šli mestni očetje domov že ob četrt na dvanajst in so ostali živi. V spomin na to mestna ura še danes ne kaže pravega časa, ampak je vedno nekoliko naprej.

Grški ministrski predsednik kot pilot. Sedanji predsednik grške vlade Metaksas je tudi vnet letalec, saj zelo se za letalstvo zanima. Nekoč pa o teh stvarih ni imel prav dosti pojma, kakor se vidi iz naslednjega dogodka, ali pa je bil tako zelo pozabljiv. Nekoč, ko še ni bil predsednik vlade, general pa že, je obiskal

Po Jugoslaviji

Pogodba o »trajnem prijateljstvu« med Jugoslavijo in Madžarsko podpisana



Regent Madžarske Horthy

Madžarski zunanji minister grof Štefan Csaky se je pripeljal s soprogo in spremstvom 11. decembra v Beograd. Na kolodvoru ga je pozdravil z najvišjimi političnimi osebnostmi naš zunanji minister dr. Cincar Markovič. Po slovesnem sprejemu na bogato okrašeni beograjski postaji je obiskal visoki gost naše zunanje ministrstvo, ministrskega predsednika Cvetkoviča, podpredsednika vlade dr. Mačka in je bil opoldne omenjenega dne sprejet na dvoru od našega knežjega para.

V počastitev grofa Csakya je bilo slavnostno kosilo v prostorih zunanjega ministrstva in slovesna večerja na dvoru.

Drugi dan bivanja v naši prestolnici je obiskal madžarski zunanji minister madžarsko-vojaško pokopališče in grob neznanega vojaka na Avali, kjer je položil venec. Ostali čas je porabil za važne razgovore z našim zunanjim ministrom. Razgovori obeh zunanjih ministrov so bili kronani s podpisom pogodbe o »trajnem prijateljstvu« med Jugoslavijo in Madžarsko.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar Markovič bo vrnil v najkrajšem času obisk madžarskemu zunanjemu ministru v Budimpešti.



Madžarski zunanji minister grof Štefan Csaky

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje dr. Korošca. Madžarski regent Horthy je odlikoval predsednika senata in prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca z ogrsko krono I. stopnje.

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili gospodje: Drvodol Alojzij, provizor v Črnečah, za župnika istotam; Peitler Alojzij, provizor na Zdolah, za župnika istotam; Ledinek Maks, provizor v št. Vidu nad Valdekom, za župnika istotam. — Postavljena sta bila gg.: Šmon Franc, provizor na Ojstrici, za provizorja v Špitaliču; Vrhovšek Simon, kaplan pri Sv. Juriju pod Taborom, za provizorja na Ojstrici in za soprovizorja na Pernicah. — Nastavljeni so bili gg.: Mirko Avžner za II. kaplana v Vojniku; Cigan Franc, salezijanski duhovnik na Radni, za II. kaplana v Sevnici; Kolman Vinko, na bolezenskem dopustu, za kaplana pri Sv. Juriju pod Taborom. — Prestavljeni so bili sledeči gg. kaplani: Kores Ivan od sv. Magdalene v Mariboru za I. kaplana v Celju; Vošnjak Jožef iz Žalca k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri sv.

Magdaleni v Mariboru; Jeušnikar Viljem iz Vojnika v Zalec (II.); Čergulj Štefan iz št. Ilja v Slov. goricah v Črno; Fajdiga Alojz iz Črne za III. kaplana v Ljutomeru z delokrogom v Beltincih; Štukovnik Franc od Male Nedelje v št. Ilj v Slov. goricah; Gomboc Franc iz Beltincev k Mali Nedelji; Časl Franc ml. iz Dola v Hoče; Drevenšek Franc iz Sta-

rega trga k Sv. Juriju ob juž. žel.; Klemenc Jožef iz Ribnice na Pohorju v Stari trg. — Začasno nezasedeno ostane mesto kaplana v Ribnici na Pohorju. — Umrli je v St. Martin im Sulmtale (Nemčija) g. Adlanik Franc, upokojeni župnik iz Sobote, v 63. letu starosti.

Od vlaka povožen. Zavirač držav. železnice Ivan Pliberšek iz Radvanja pri Mariboru je na železniški postaji Sv. Lovrenc na Pohorju pri premikanju tovornega vlaka po nesreči padel pod kolesa, ki so ga do smrti povozila. Pokojnik je bil zelo vesten uslužbenec.

Nogo si je zlomil ob priliki letošnjega prvega smučanja E. Goričan iz Činžata pri Fali. Ponesrečenec se zdravi v mariborski bolnišnici.

Zmečkana roka — vzrok smrti. V tovarni lepenke in papirja na Sladkem vrhu je delavcu Jožefu Ježi, rodom z Ptujске gore, pri stroju spodrsnilo. Pri padcu je z roko priletel med valjarje stroja, ki so mu jo dobredno zmečkali. Jezo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je pa poškodbi podlegel.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

neko vojaško postojanko nekje ob grškem morju. Poveljnik ga je vljudno vprašal, ali ne bi morda želel preskusiti novega vodnega letala. »Zelo rad,« mu je brž odvrnil Metaksas, »toda voditi ga hočem sam.« Rečeno, storjeno. Metaksas je v spremstvu poveljnika sedel v letalo. Nekaj časa je bilo vse v najlepšem redu, nenadno pa je Metaksasov spremljevalec opazil, da krmar skuša z vodnim letalom pristati na kopnem. Vljudno je opozoril Metaksasa: »Oprostite, gospod general, ali ne bi bilo bolje, če bi pristala na morju?« — »E, seveda, na kaj sem vendar mislil!« se je brž opravičil Metaksas in se lepo spustil z letalom na mirno morsk gladino. »Hvala lepa! Nikdar ne bom

roko v kamin, boš čutil rahlo sapico, ki prihaja iz ozke odprtine.«

Jaz sem potisnil roko v kamin in sem res čutil sapico. »Mojster, ki je zidal ta grad, je bil moder možakar,« je nadaljeval detektiv. »On je vse odprtine za zračenje speljal v eno odprtino in je s tem v precejšnji meri zmanjšal zidarske stroške.«

Nato je s svinčnikom pokazal tloris in dejal: »Tu vidiš tisto skupno odprtino, iz nje se odpirajo manjše odprtine na vse strani gradu. Ta velika odprtina je sredi stavbe. Glas, ki zadoni v tej odprtini, se po stranskih odprtinah širi po vseh prostorih.«

»To je zelo zanimivo,« sem začudeno pripomnil. »Na ta način smo za korak naprej v preiskavi.«

»Jutri bova videla, v koliko je moja domneva, do katere sem prišel na podlagi tlorisa, resnična. Opoldanske ure, ko člani grofovske družine počivajo, bova porabila za to, da bova poiskala in preiskala glavno zračno odprtino.«

Nato je spet nekaj beležil in na tlorisu s šestilom meril. Ko je končal, sva si želela lahko noč in se podala k počitku...

Ko smo naslednjega dne končali z obedom, so se člani družine podali v sobe k počitku, midva z detektivom pa v grajsko klet. Dasi je bila klet zelo velika ter je imela več stopnišč in stranskih prostorov, se je šnips s pomočjo tlorisa in beležk takoj znašel v njej.

S klavdom je trkal po stenah, a brez uspeha. Nato je prižgal svojo žepno svetilko. Po kratkem iskanju sva našla glavno odprtino. Odprtina je bila zaprta z rešetkastimi železnimi vrati.

Detektiv je računal s takimi ovirami. Iz žepa je potegnil ostro pilo in je izpilil velik kos. Nato si je slekel suknjič, mi ga izročil ter šepetaje dejal:

»Zdaj ne govori, ker bi se glas po moji domnevi slišal po vseh prostorih.«

Nato je vzel svetilko, se potegnil skozi narejeno odprtino ter izginil na drugi strani.

Čez nekaj minut se je spet vrnil. Z obleke si je stresel prah in oblekel suknjič. Nato pa je odprtino, ki jo je bil naredil v vratih, za silo zadela.

»Glej, kaj sem našel!« je zašepetal in mi pokazal polno pergišče drobnega belega fižola.

»No, to ni nikak zaklad!« sem smehljaje odvrnil.

»Tam je še za kakih pet kilogramov takega fižola.«

»Ali je to v kaki zvezi z zločinom?«

»Gotovo. Ta fižol je po vsej priliki povzročitelj tistega nenavadnega glasu.«

Dvomljivo sem ga gledal.

»Pojdiva v knjižnico, tam ti bom stvar pojasnil.«

Ko sva spet sedela v knjižnici, je začel:

»Zračna odprtina ima v spodnjem delu jekleno rešetko in ima ob robu večje luknje. Zdaj si zamisli, da na rešetko iz višine padajo drobni, trdi predmeti, kakor na

Lepe knjižne nagrade!

Vsakdo, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega žrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega žrebanja!



TISKARNA SV. CIRILA
MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

15.000 din vreden kamen izgubljen. V Mariboru se nahajajoča Beograjkanka Mara Savičeva je izgubila dragocen kamen iz prstana, tako zvani smaragd, ki je vreden okrog 15 jurjev.

Krava smrtno poškodovala posestnika. Pred kratkim je posestnika Štefana Baler iz Bakovcev v Prekmurju krava pri polaganju tako nesrečno sunila v trebuh, da mu je povzročila hude notranje poškodbe. Ker so sprva mislili, da ni nič hudega, so ga zadržali v domači oskrbi; ko pa mu je postajalo vedno huje, so ga spravili v soboško bolnišnico, kjer pa je kljub skrbnemu prizadevanju zdravnikov poškodbam podlegel.

Smrtna nesreča zobozdravnika na lovu. V Rakushevem lovišču v celjski okolici je ob priliki lova šoštanjski zdravnik dr. Lichtenegger obstrelil jazbeca, kateri je zbežal proti mestu, kjer je stal celjski zobozdravnik dr. Bruno Sadnik. Dr. Sadnik je s puško pohitel za jazbecem in se po zasledovanju kakih 250 m utrujen naslonil na puško. Puškino kopito se je pri tem zlomilo, naboj se je sprožil in zadel zobozdravnika v prsa. Dr. Sadnik je izkrmavel in umrl prej, preden je bil lov končan. Ko so se po lovu lovci zbirali, so pogrešili dr. Sadnika. Našli ga mrtvega.

Nesreča za nesrečo obiskuje posestnika Augusta Žagarja na Ložnici pri Celju in očeta devetih otrok. Najprej mu je poplava uničila vse poljske pridelke, potem je moral konja, s katerim prevažal premog, izročiti konjaču radi boleznj, pred kratkim si je pa na poleđici zlomil nogo še drugi konj, ki ga je prav tako moral izročiti konjaču. Nesrečnež je tako ob konja in s tem ob skromni zaslužek ter je res krvavo potreben pomoči.

Z lovsko puško se je obstrelil pri streljanju vran 20 letni posestnikov sin Ludovik Štefančič iz Podloga pri Sv. Petru v Savinjski do-

lini. Pri skoku čez jarek se je puška sprožila in naboj mu je močno poškodoval obe stopali. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnišnici.

Smrtna nesreča delavca. Na Ratitovcu v Selški dolini so našli mrtvega delavca Šefkija Marovca, doma iz Novega Pazarja v zetski banovini. Marovcu je najbrž na skalah spondrsnilo in je padel ter se ubil.

V dimu se je zadušila mala delavčeva hčerka Pavla Gregorin iz Domžal. Igrala se je v kuhinji, medtem je pa iz štedilnika začel uhajati gost dim, ki radi zaprte kuhinje ni mogel na prosto. Deklica si ni mogla pomagati in ko so jo našli, je bila že v nezavesti. Prepeljali so jo v bolnišnico v Ljubljani, kjer ji pa niso mogli rešiti mladega življenja.

Tleče oglje vzrok smrti. V Rinži pri Kočevju je delavec Terčič zakuril zvečer v peči z ogljem, sinova v sosedni sobi sta pa goreče oglje nasula kar v posodo in jo postavila zraven skupne postelje. Peč ni imela zveze z dimnikom. Starejši sin se je proti jutru ves omoten prebudil in planil na prosto, mlajši sin, ki je bil z obrazom obrnjen proti posodi s tlečim ogljem, je pa bil zastrupljen z ogljikovim oksidom. Tudi oče bi skoraj bil ob življenje in je radi zastrupljenja hudo obolel.

Zavarujemo se za primer kolesarskih nesreč! Ko čitamo dan za dnem poročila o nesrečah, ki se dogajajo ljudem na biciklih, in ko marsikateri plača kolesarsko vožnjo z življenjem, drugi pa stoka vse življenje nad polomljenimi udi ter plačuje zdravnika, nekateri pa — in takih je največ — brez pomoči tiho trpijo bolečine, ker nimajo sredstev za zdravljenje. Čudno je to, da je nekaterim kolesarsko zavarovanje trn v peti in si ne dajo ničesar dopovedati ter imajo za vse drugo denar, le za kolesarsko zavarovanje in za »Karitas« ne. Kadar pa je nesreča tu, pa stoka in si očita, zakaj se ni dal pravočasno zavarovati — če je pa mrljiv v hiši, pa tarnajo, koliko je stroškov in plačil, denarja pa nikjer nič. Zato se zavarujte za pogrebne in druge izdatke pri »Karitas«, ker vsak dan imamo smrtne primere okrog nas in vsak dan čujemo zvonove, tudi od drugod. Dragi čitatelj, ali si že zavarovan za primer smrti sam in tvoji domači?

Turški salonski vagon v Mariboru. Skozi Maribor so Nemci poslali predsedniku turške republike generalu Izmet Ineniju najmodernejši salonski vagon z lokomotivo, o kateri pravijo, da je najmodernejši izdelek te stroke. Vagon in lokomotivo je izdelala nemška tovarna v Kasselu, ki izdeluje še 30 lokomotiv za Turčijo. Seveda bodo Turki lokomotive in vagone, ki so jih naročili že pred časom, dobro plačali.

Pri regulaciji Dravinje v gornjem toku je pričela banska uprava z zidavo škarpe v Borolini nad Zrečami pod Vidmarjevim lesnim skladiščem. Soteska je tu najožja in je tok izpodjedal cestišče. Obenem bo struga dvignjena v obliki dvojnega vodopada. Po izvršitvi teh del se bo regulacija Dravinje nadaljevala navzgor proti toku reke.

Dobro kupčijo je naredil neki mesar, ki je ob priliki železniške nesreče pri Blanci kupil od železniške uprave vagon razbitih jaje za 3500 din. Pri prevzemu jaje je ugotovil 12.000 komadov celih, za katere bo izkupil mnogo več. Koruzo z razbitih vagonov je pa kupil tamkajšnji župan po 2 din kg in jo je razdelil revnim občanom. Ni nesreče brez sreče!

Požari

V glavnem izvoznem rovu kočevskega rudnika je začel tleti premog, ki povzroča dim. Zidarji, delavci in strokovnjaki so nevarnost obzidali in ogenj zadušili. Gre za običajni rudniški pojav brez večje nevarnosti.

Pri posestniku Antonu Mihovcu na Martinhribu pri Dol. Logatcu na Kranjskem je do tal pogorel velik gospodarski kozolec. Gasilci iz Dol. Logatca so preprečili razširjenje ognja na hišo.

Dva drzna roparska napada sta bila izvršena v okolici Marbora. Na Tržaški cesti, na mestni meji, so štirje napadalci vrgli s kolesa 29 letnega trgovskega slugo Ferdinanda Kranerja s Pobrežja. Vzeli so mu kolo in aktovko, njega samega pa tako nabili, da se je moral zateči v bolnišnico. — 55 letnega posestnika Jožefa Vrabla je pa napadla skupina neznancev na poti s Pobrežja domov v Gruševo. Napadalci so mu vzeli suktno in klobuk ter ga tako pretepli, da je na cesti obležal in so ga morali z vozom prepeljati v bolnišnico. Domneva se, da gre v teh primerih za organizirano razbojniško tolpo, ki jo bo treba poloviti in s tem ljudem zagotoviti varnost.

V pijanosti posurovel delavec je v neki gostilni v Ribnici na Pohorju z nožem nevarno ranil Alojza Kopa iz Josipdola. Nevarno ranjeni Kop je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Vino in žganje je kradel hlapec Jožef Ščap svojemu gospodarju župniku v Kančevih (Sv. Benedikt) v Prekmurju. Za tatvino je bil obsodjen na štiri in pol meseca zapora.

Odvetniku izropali hišo. Odvetnik dr. Šalamun iz Ptuja ima pri Sv. Vidu v Halozah pri vinogradu gosposko hišo, ki se zapira z zelo težkimi vrati. Neznani storilci so pa kljub temu vlomili v hišo in jo izropali. Odnosili so tri težke bele odeje z žigosano številko 918 in raznih drugih predmetov v skupni vrednosti nad 10.000 din.

Radi ženitve ubil brata. Poročali smo o roparskem napadu v Sp. Staršini pri Podlehniku v Halozah, katerega žrtev je bil Janez Drobnič. Sedaj je pa 13 letni nekoliko slaboumni pastirček pri Drobničevih, Viktor Vrečer, orožnikom pri-

primer fižol. Ti predmeti odskakujejo ter rešetko tresejo. Tako nastane glas, ki je tako nenavaden, da ga v prvem hipu ne moremo določiti. Sicer pa bova videla.«

Začudeno sem ga gledal.

»Kaj nameravaš storiti?«

»Najprej moram najti odprtino, skozi katero je neznanec spuščal fižol. Skozi odprtine kaminov tega ni mogel storiti, ker se te odprtine navzgor zavijajo in so preozke za to, da bi roka mogla seči vanje. Od grofa Aleksandra bom moral dobiti dovoljenje za preiskavo sob, ki so sosedne z glavno zračno odprtino.«

Še isti dan sva govorila z gospodarjem. On je rade volje dal dovoljenje.

»Kar jutri boste lahko izvršili preiskavo,« je dejal. »Mi smo povabljeni v sosedni grad. Ker bomo vsi odsotni, boste mogli svoje delo brez ovir opraviti. Želim vam mnogo uspeha!«

5.

Grofovska družina se je naslednjega dne res odpravila. Detektiv se je takoj podal na delo.

Jaz sem bil razburjen, ker sem čutil, da stojimo pred važnim odkritjem. Šnips pa je ostal miren kakor vedno.

»Najprej bova preiskala sobo grofa Hermana,« sem pripomnil.

Detektiv je odkimal.

»Temeljito morava delati,« je dejal. »Po vrsti bova šla. Po tvojem opisu glasu sklepam, da je moral fižol

padati iz precejšnje višine. S preiskavo bova torej začela v najvišjem nadstropju, kjer so sobe grofice Avrelije, grofa Aleksandra, igralnica grofa Bernarda in lovska soba grofa Roberta. Ostali prostori ne pridejo v poštev, ker so oddaljeni od dotične odprtine.«

Podala sva se v najvišje nadstropje. Kmalu sva ugotovila, da samo štirje prostori pridejo v poštev. Na moje začudenje soba grofa Hermana ni bila med njimi. To me je močno razburilo, ker sem bil prepričan, da je on krivec.

»Sobe gospodarja in gospodinje lahko izpustiva! Te ne pridejo v poštev.«

»Misliš?« se je nasmehnil detektiv. »O nedolžnosti grofa in grofice seveda niti najmanj ne dvomim, toda v njune sobe ima dostop vsa služinčad.«

»Imaš prav!« sem odvrnil.

Šnips je postopal zelo natančno. S kladivcem je trkal po stenah. Največ pozornosti je posvetil stenam ob zračni odprtini. Tudi tla je preiskal. Odgrnil je preproge, legel na tla, trkal in prisluškoval. Odprl je omare, predale, skrinje in vse preiskal.

Zdelo se je, da bo ves trud zaman.

Dve sobi sva že preiskala in sva vstopila v razkošno opremljeno lovsko sobo grofa Roberta. Prvo, kar je zapazilo detektivovo oko, je bil droben fižol, ki je ležal blizu kamina na koži severnega medveda.

»Tako, tu smo na pravi sledi!« je pripomnil detek-

pozabil vaše vjudnosti, s katero ste me opozorili na mojo pomoto.« In ž je odprl Metaksas vrata iz kabine, stopil pa je — v morje.

Stroj, ki bo preštel zvezde. Kar predrzna je misel na to, da bi kdo mogel prešteti vse neštete zvezde, ki je z njimi okrašeno nebo. Pa so vendar učenjaki, ki menijo, da tudi to ni nemogoča stvar. Takšno nalogo si je zastavilo harwardsko vseučilišče v Ameriki. Name-nilo si je sešteti vse zvezde, iz katerih je sestavljena Rimska cesta na nebu, razen tega pa tudi še vse tiste, ki spadajo v tako imenovano »ptnajsto vrsto«. Kar s prostim očesom seveda tega ni mogoče izvesti. Treba bi bilo poklicati na pomoč posebne tehnične priprave, stroj,

znal, da se ni izvršil roparski napad, ampak da je Janeza Drobniča ubil v prepiru njegov nekoliko omejeni brat Andrej Drobnič. Janez Drobnič se je namreč hotel oženiti, brat Andrej je pa temu nasprotoval. Ko sta brata 19. novembra zvečer ribala zelje, sta po spitju dveh litrov vina spet začela prepir radi Janezove ženitve. Prepiru je sledil pretep, pri katerem je nekoliko slaboumi in močnejši Andrej obdelal brata tako, da je umrl, pa tudi sam je dobil precejšnje poškod-

be. Ubijalec Andrej je potem pastirčku strogo zabičal, da so Janeza ubili razbojniki in da mora orožnikom to povedati, sicer bo ubil še njega. Tako je nastala domneva o razbojniškem napadu, ki se pa orožnikom ni zdela verjetna, zato so pastirčka tako dolgo prijemali, da je povedal resnico.

Viom v blagajno hranilnice. Vlomilci so iz blagajne hranilnice v št. Petru pri Novem mestu odnesli 18.000 din.

P o s v e t u

Zedinjenje s katoliško Cerkvijo izkazuje zadnja leta prav lepe rezultate med kristjani na malabarski obali (v južnozahodnem delu Indije). Tam prebiva poleg katoličanov obeh obredov (rimskega in siro-kaldejskega) tudi okoli 400.000 kristjanov-razkolnikov. Med temi se jih je v teku zadnjih deset let pridružilo katoliški Cerkvi 50.000 ljudi, in to poleg laikov tudi štirje škofje in več stotin duhovnikov. Med spreobrnjenci lepo napreduje versko življenje. V dobi desetih let sta bili zgrajeni dve semenišči za vzgojo duhovnikov.

Duhovnik — žrtev komunistov. V letošnjem poletju so ubili komunistični vojaki kitajske-

ga duhovnika Petra Fana. Pokojni misijonar je radi komunistične nevarnosti začasno zapustil svojo misijonsko postajo. Ko se je zopet vračal na mesto svojega prejšnjega delovanja v družbi dveh misijonarjev, so ga komunisti napadli in ubili. Tudi eden izmed njegovih sopolnikov je bil ubit.

Japonski katoličani na bojišču. Kakor poročajo listi, se na fronti na Kitajskem bori pet japonskih katoliških duhovnikov, okrog 20 duhovniških pripravnikov in veliko število katoliških laikov. Mnogo jih je že padlo na bojišču. Med padlimi je tudi sin znanega voditelja japonskih katoličanov admirala Yamamota.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt vzornega družinskega očeta. Pri Sveti Marjeti ob Pesnici je v 64. letu starosti umrl posestnik in mizar Franc Polič. Pokojni je bil vzor krščanskega družinskega očeta in dolgoletni naš naročnik. Pokopali smo ga 9. decembra ob veliki udeležbi skoraj vsega spodnjega dela župnije, kar priča o njegovi izredni priljubljenosti. Ob odprtem grobu se je od pokojnega poslovil v zelo ganljivih besedah g. župnik. Naj rajnemu sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Smrt znanega godbenika. Pri Sv. Ani v Slov. goricah je po kratki bolezni dne 4. decembra mirno umrl dobri oče, skrben gospodar ter po vsej štajerski znani godbenik Avguštin Kramberger. V svojem službovanju je bil premeščen iz Maribora k Sv. Lenartu in od tam v Mursko Soboto. V Soboti je bil upokojen, nato se je podal s svojo družino v svoj rojstni kraj. Letošnjega maja mu je umrl oče, ki mu je zapustil lepo posestvo, katerega je v tem kratkem času pridno obdeloval. Pol leta je gospodaril, pa se je spet oglasila v hiši smrt ter s strupeno koso prerezala nit mladega življenja. Rajni je bil star šele 43 let in je zapustil sedem otrok. Bil je zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Zaljučim ostalim naše sožalje — rajnemu pa naj bo lahka zemljica, ki mu pokriva prerani grob!

Smrt vnetega cerkvenega pevca. Pri Sv. Juriju ob Taboru je umrl vnet cerkveni pevec

Martinkov Polde. Hudo se nam je zdelo, ker je tako mlad, komaj v 27. letu, in poin upov ter nad moral vse pustiti in slediti svoji materi, ki je umrla pred kratkim, v večnost. Kako je bil pokojni Polde priljubljen, je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležila množica ljudi. Spremili

GOSPODINJE, ŽENE

IN DEKLETA,

Vaš list je

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR,
KOROŠKA CESTA 5



ki sta ga že izumila učenjaka Machuskey in Scott. Stroj deluje čisto sam in ne potrebuje človekove pomoči pri številju zvezd. Človeško oko je v njem nadomeščeno s fotoelektrično celico, ki proizvaja, če je osvetljena, električni tok. Če to ploščo osvetli zvezda, jo stroj avtomatično zapíše.

Pivo je škodljivo za srce. Zdravniki so že davno ugotovili, da alkoholne pijače škodljivo delujejo na srce. Čeprav vsebuje pivo najmanj alkohola, je vendar med vsemi alkoholnimi pijačami srcu najbolj škodljivo. Pivo namreč ne samo da zaradi vsebovanega alkohola škoduje srcu, temveč povzroča nabiranje masti okoli srca, kar je že samo po sebi srčna napaka. Statistika tistih dežel, kjer popije-

tiv. Nato je začel s kladivcem trkati po steni okrog kamina. Na obeh straneh kamina sta viseli dve večji sliki, ki sta predstavljali prizore z lova. Ko je šnips eno izmed njih snel, sva zagledala razpoko, ki bi jo mogli spraviti v zvezo s starostjo gradu. Toda v tej razpoki je tičal lijak iz papirja.

»Pritisni uho h kaminu!« je rekel detektiv. Nato je spustil fižol v lijak. Čez nekaj sekund sem zaslišal glas, ki je bil podoben tistemu usodnemu glasu, samo da je bil bolj slaboten.

»No?« je vprašal šnips. »Ali je to isti glas?«

»Isti!« sem presenečeno odgovoril.

»Če bi namesto enega spustil v globino polno prgišče fižola, bi se glas stoterno ojačil. Tako sva rešila skrivnostno uganko...«

Po teh besedah je ravnodušno obesil sliko na prejšnje mesto.

»Neverjetno!« sem zamrmral še vedno poln začudenja.

»Zakaj? Dotičnik je nekoč slučajno odkril to razpoko in je morda iz golega igračkanja spustil vanjo kak droben predmet. Pri tem je postal pozoren na glas, ki ga je predmet pri padcu povzročil. Potem je prišel na misel, da bo to okolnost porabil za svoje zločine.«

»Krivec je torej grof Robert?« sem vprašal neverjetno.

»To še ni gotovo,« je odvrnil detektiv, ki je medtem

Kratke tedenske novice

Za zastopnika blagopokojnega prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca je bil postavljen od kraljevega namestništva g. dr. Miha Krek, minister brez listnice.

Madžarski zunanji minister grof Csaky se je mudil po podpisu prijateljske pogodbe v Beogradu dva dni v Sloveniji na lovu in ribolovu. Csaky se je odpeljal iz Ljubljane v Budimpešto dne 15. decembra.

Po Novem letu, med 16. in 19. januarjem, bo obiskalo Jugoslavijo 20 madžarskih parlamentarcev.

Položaj na Balkanu se je zelo poboljšal in ne obstoja več nevarnost razširitve sedanje vojne. Bolgarija je ukinila nočno zatamnitev po državi in odpustila precej vojaštva na domove.

V Albaniji nudijo Italijani srdit odpor. Grške čete so se približale na 3 km važnemu križišču Tepeleniju in že gledajo z zavzetih višin na važno morskopristanišče Valono.

Dne 13. decembra je romunska vlada prepeljala komunističen prevrat, katerega je podpirala po romunskem uradnem poročilu neka tuja država. Aretirali so mnogo komunistov. Država je bila v pripravljenem stanju.

V globini 200 m je nastala v romunskem rudniku Lupeni eksplozija plina. Vseh rudarjev je bilo v ogroženem podzemlju 300. Od teh so izkopali doslej 51 mrtvih ter 15 ranjenih.

Angleži poročajo, da so v prvih treh dneh ofenzive v Afriki zbili 41 italijanskih letal, sami pa da so v tem času izgubili štiri letala.

Po najnovjših poročilih so prodrle angleške čete za umikajočimi se Italijani do meje italijanske kolonije Libije. Nadaljujejo se srđite borbe in Angleži izvajajo silen pritisk.

V nedejo so angleške radijske postaje izdale uradno poročilo, v katerem je bilo rečeno, da je bilo doslej v bojih v Afriki ujetih nad 26.000 italijanskih vojakov.

Amerikanci so razširili v svet vesti, da so po večjih mestih Italije izbruhnili nemiri in poboji. Italijansko uradno poročilo pravi, da so to čisto navadne laži, ki hočejo škodovati ugledu Italije.

Vodja Nemčije Hitler je v terek opoldne govoril delavcem v neki berlinski tovarni za orožje. Med drugim je tudi dejal, da bodo Nemci znali preprečiti vsako angleško izkrancanje in napad na Nemčijo.

Predsednik francoske vlade Petain je odstavil Lavala kot podpredsednika vlade in kot svojega naslednika. Lavala so oblasti aretirale. Na Lavalo mesto je bil poklican Etienne-Flandin.

Posmrtno ostanke reichstadskega vojvode, sina Napoleona I., ki so bili shranjeni v kapucinski grobnici na Dunaju, so prepeljali 12. decembra v Pariz.

Točno sto let po Napoleonovem pogrebu, namreč julija letošnjega leta, je stal v Invalidskem domu v Parizu ob Napoleonovem grobu velik mož iz mogočne sosedne države.

Francija je obhajala 15. decembra stoletnico prenosa smrtnih ostankov cesarja Napoleona Bonaparte z otoka Sv. Helene na Francosko.

premetaval obleko v omari. »Toda zdi se mi, da je on, je kmalu dodal in pri tem vzel iz omare lovsko suknjo. »V žepu je za kakega pol litra fižola.«

Fižol mi je pokazal, nato pa suknjo obesil na prejšnje mesto.

»Tu si bova morala natančneje vse ogledati,« je še pripomnil.

Po vrsti je še pretaknil vse kote in preiskal vsak predmet. V enem zaboju je našel škatlo, v kateri so bile razne dragocenosti. Med drugimi predmeti je bil tudi neki prstan. Detektiv ga je nekaj časa ogledoval, ne da bi ga bil vzel iz škatle, potem pa je rekel:

»Glej, kak prstan!«

Prstan je bil res nekaj posebnega. Predstavljal je kačo, ki se je dvakrat ovijala okrog lastnega telesa. Iztegnil sem roko, da bi si prstan natančneje ogledal.

»Pazi!« me je opozoril detektiv. »Rajši ga ne prijemlji! Takoj ti bom povedal nekaj zanimivega.«

Nato je sam zelo previdno vzel prstan v roko in ga je ogledoval skozi povečevalno steklo.

»Tako, tako!« si je medtem godel.

Čez nekaj časa se je obrnil k meni in dejal:

»Ta kača je mrtva — pa vendar živa.«

»Kako to misliš?« sem začudeno vprašal.

»Ta kača lahko piči in njen pik je smrtonosen,« je začel razlagati. »Glej, ta glavica je premakljiva. Če potisnem glavico nekoliko na stran, se prikaže oster jeziček.«

so ga na zadnji poti vsi cerkveni pevci ter se od svojega zvestega pevskega tovariša poslovili z ganljivo pesmijo v cerkvi in na pokopališču. S pesmijo je živel svoja mlada leta in s pesmijo je tudi odšel s tega sveta. — Dragi Polde! Počivaj sladko in pri Bogu prepevaj večno slavo, kakor si jo rad prepeval tu med nami. Mi pa Te bomo ohranili v večnem spominu, dokler se zopet po smrti ne združimo in bomo zopet skupno Bogu slavo prepevali. Počivaj v miru! — Žalujemo očetu in sestram, ki so izgubili v Poldetu edino oporo, naše sožalje!

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?



Maršal Biondino, bivši šef italijanskega generalnega štaba, ki je pred kratkim odstopil

Slovenjgraški okraj

Razbor pri Slovenjgradu. Pred kratkim se je poslovil od nas g. župan Ivan Knez, p. d. Skobir, ki je županoval naši občini dolgi 16 let. S svojo družino se je preselil na novo kupljeno posestvo v daljnih Libeličah, kjer je otvoril gostilno. Poleg občanov, katerim je dobro županoval, ga bo zelo pogrešala cerkev sv. Uršule, katere ključar je bil, vodil je pa tudi cerkveno gostilno. Na njegovo pobudo je cerkev dobila nov tlak, pa tudi sicer je veliko storil za čast božjo. G. županu želimo,



General Ugo Cavallero, novi šef italijanskega generalnega štaba

Dopisi

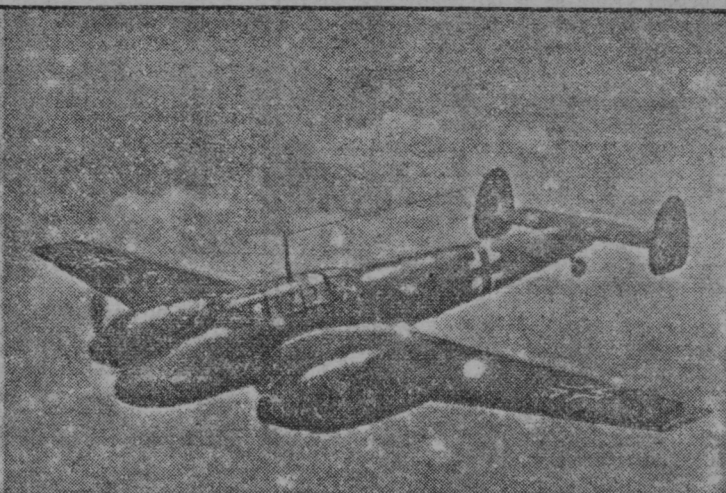
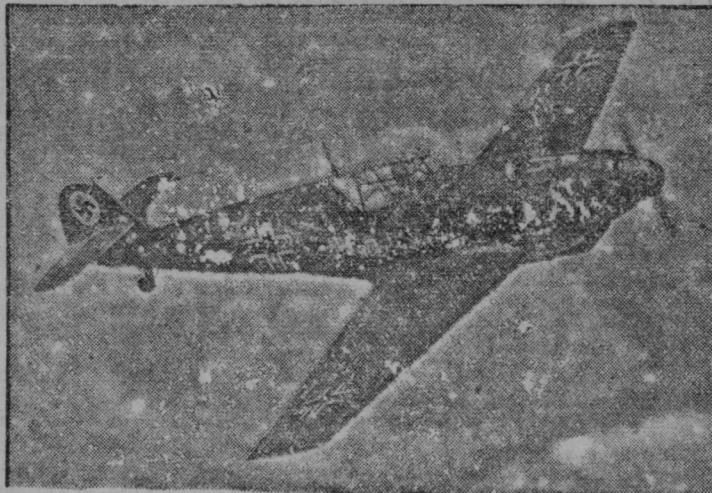
da bi se na novem domu v Libeličah prav dobro počutil!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Sneg je pokril naše vrtove in polja, zato smo sedli za peč in prav pridno čitamo ter tudi pri sosedih agitiramo za naše katoliško časopisje. — Da bo Božič bolj vesel, priredi Dekliški krožek igro »Med trnjem in osatom« dne 25. decembra. Igra je lepa petdejanka in že sedaj vabimo mlado in staro k vprizoritvi! — Mladina naše fare, in to fantje, prav pridno obiskuje prekornostno kmečko nadaljevalno šolo v št. Janžu in Sv. Marjeti. Imamo dva tečaja, za vsako občino in šolski oko!



Dr. Ernest Wetter, novi predsednik Švice za 1941



Najboljše nemško lovsko letalo »Messerschmidt«. — Najhitrejši trimotorni nemški bombnik.

Pri teh besedah je glavico premaknil. Nato je nekaj časa gledal skozi povečevalno steklo. Potem je steklo izročil meni in dejal:

»Glej!«

Sklonil sem se k prstanu in sem gledal skozi povečevalno steklo. Videl sem droben žebliček, ki je imel za las debelo cevko. Na konici se je svetlikala majhna kapljica...

»S tem sva našla zadnjo rešitev uganke,« je pripomnil detektiv. »Da pa prideva do popolne gotovosti, bova naredila poskus.«

Glavico je potisnil na prejšnje mesto, prstan vtaknil v žep in sva šla na dvorišče. Detektiv je naročil hlapcu, naj mu prinese kako mačko.

Šnips je mačko vzel v naročje in jo nekaj časa božal. Nato sva kakor slučajno šla proti parku. Detektiv se je spotoma igračkaval z mačko. Ko sva bila na samem, je vzel prstan iz žepa, si ga nataknil na prst ter mačko trdo prijel za noge. Nato jo je izpustil.

»Mačka niti enkrat ne bo zamijavkala,« je dejal. »Vsa priprava je tako fino narejena, da žrtev ne čuti niti najmanjše bolečine, ko se žebliček zapiči v kožo.«

Mačka je nekajkrat skočila, potem pa je obležala — mrtva...

»Tako, zdaj sva popolnoma na jasnem,« je resno dejal Šnips. »Zdaj morava še zločinca razkrinkati!«

»Ali je grof Robert?« sem vprašal.

»Vse kaže, da je on. Ker je potomec stranske vrste, nima pravice do dediščine. Jaz sem prepričan, da bi pomoril vse člane grofovske družine, da bi se tako dokopal do grofovskega imetja.«

Bil sem nad vsem tako presenečen, da nisem mogel spraviti besedice iz sebe. Molče sem strmел v detektiva.

»Še eno uslugo mi boš naredil,« me je vzdramil detektiv. »Ostro bova morala paziti na to, za kdaj je grof Robert določil svoj naslednji zločin. Ko bova opazila ta prstan na njegovi roki, bova morala takoj nastopiti, da preprečiva nadaljnji zločin. En rokostisk tega zločinca zadostuje za usmrnitev tretjega člana grofovske družine.«

Prstan sva odnesla nazaj v sobo ter sva tam vse tako uredila, kakor je bilo prej, nato pa sva napeto čakala na povratek grofovske družine.

V prvem mraku sva zaslišala drdranje grofovskih voz. Čez eno uro se je oglasil zvonec, ki je vabil k večerji.

5.

Ravno sem hotel zapustiti svojo sobo, ko je vstopil Šnips in mi nekoliko razburjeno sporočil:

»Grof Robert si je nataknil prstan. Mudi se! Bodi tako prijazen in me za nekaj minut opraviči. Jaz moram izvršiti neko delo.«

Nato je naglo odšel.

Ravno smo sedli za mizo, ko je nenadoma zadonel

jo več piva kakor drugih alkoholnih pijač, nam pokaže, da je tam mnogo večji odstotek na sru bolnih kot drugod, kjer popijejo manj piva. V Nemčiji umre 6,3% ljudi zaradi srčnih bolezni. Na Bavarskem in v Monakovem, kjer popijejo največ piva v vsej Nemčiji, je smrtnost zaradi razširjenosti srca in drugih srčnih bolezni rekordna. Tam umre namreč 12,5 odstotkov ljudi radi srčnih bolezni, torej še enkrat toliko kot drugod v Nemčiji. Zdravniki zatrjujejo, da je vse te srčne bolezni povzročilo prekomerno zauživanje predobrega bavarskega piva.

Smrt največjega človeka na svetu. V Ameriki je nedavno umrl najvišji človek na svetu, 22 letni Robert Pershing Badlow. Ta mož je bil visok 2,70 metra.

ih posebej. Vodita ju požrtvovalna gg. učitelja Jože Kmetec in Maks Bevc. Zamisel teh tečajev je treba podpirati, ker sta za naš kmečki napredek velike važnosti. Želeti pa je, da bi se tudi za dekleta začel podoben gospodinjski tečaj, kar bi bilo primernejše, kot pa hoditi v Rače.

Ptujsko polje

Sv. Vid pri Ptuj. Spomina vreden je bil praznik Brezmadežne v naši župniji. Pod Marijino zastavo je pristopilo zopet deset deklet. Ganljiv je bil sprejem, ko je pri pozni sv. maši g. p. Inocent, duhovni voditelj Marijine družbe, v lepih besedah orisal pomen Marijine družbe v današnjih časih za mladino. Popoldne po večernicah pa je bila prav lepo uspela akademija v Slomšekovem domu. Deklamacija in govor g. p. Daniela, tukajšnjega župnika, vse je bilo posvečeno Njej, pri kateri se zbira naša mladina. Sledila je krasna igra »Prelepa igra o Marici in hudiču«. Vsi igralci so svoje vloge izvrstno izvedli. Za Božič pa pripravljajo naši po vsem ptujskem polju znani pevci Lavtižarjevo spevoigro »Grof in opat«, za katero je veliko zanimanje.



Zasneženi in omeneni križ v visokih gorah

Sv. Marjeta niže Ptuja. V soboto, 7. decembra, je prilično toplemu popoldnevu sledil večer z nenadno nevihto, z bliskom, gromom in temu je sledila snežna ploha. Bliskanje in grmenje je za sedanjo dobo bilo nekaj nenavadnega in so se ljudje temu močno čudili. Sicer je bil prejšnji teden prav zimski, precej mrzel in suh, da je bila zemlja pomrzjena. Bil bi primeren čas za občinsko tlako, za toli potrebno popravilo občinskih cest, ki so radi celoletnega deževja mestoma v res slabem stanju. Pa zdi se, da je tako: po lepi cesti bi rad vsak hodil in vozil, le za popravo istih ni pravega navdušenja. — Fantovski odsek in Dekliški krožek sta priredila za Marijin praznik lepo akademijo. Želeti je, da bi tudi drugi fantje in dekleta stopila v naše katoliške mladinske vrste. Kajti dolžnost mladine je, ne samo naše prireditve gledati, temveč kot člani in članice tudi delovati!

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Poleg ostalih se je oženil vrl cerkveni pevec, član Fantovskega odseka Joško Grahernik. Za družico na življenjski poti si je izbral domačinko Marijo Valentan iz vzorne krščanske družine. Slovesnost poroke je povzdignil lep nagovor g. župnika in pa izbrano petje cerkvenega pevskega zbora. Mlademu paru želimo na novo ustanovljenem domu obilo sreče in božjega blagoslova! — Kakor čujemo, pripravljajo Prosветno društvo, Fantovski odsek in pevci za štefanovo po večernicah v šoli Jurčičevo igro s petjem »Domen«. Na igro že sedaj opozarjamo domačine in okoličane!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosветno društvo »Zarja« je vpriporilo z dobrim uspehom veseligo »Čudoviti možic Golem«. Na praznik Brezmadežne je pa pokazal Dekliški krožek uspeh svojega dela čez poletje in jesen z lepo telovadno akademijo, na kateri so bile na sporedu poleg telovadnih točk tudi deklamacija, govor, simbolična zborna deklamacija in odlomek Janko Mlakarjeve igre »Magdina žrtev«. Zlasti lepo in z umetniškim občutkom je bila izvedena simbolična vaja »Slepec«. V nedeljo, 22. decembra, bo pa zopet vpriporilo Prosветno društvo »Zarja« lepo in pretresljivo igro »V temoti«, katere snov je vzeta iz današnjega življenja, a je sicer globoko resna. Predstava bo že to nedeljo namesto na štefanovo, da bodo družine lahko obhajale lepi božični družinski praznik oba dneva nemoteno v ožjem krogu doma. Udeležite se te predstave v čim večjem številu! Po možnosti bo na nedeljo nato ponovitev.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Blaž Bertečič, ki je v oktobru na Benkovem dvorišču v prepiru z mesarskim nožem zabodel svojega tovariša Jurgliča, je bil na tukajšnjem okrožnem sodišču radi uboja obsojen na devet let ječe. — Ker tukajšnji tovarni perila Šiftar in Cvetic ne moreta dobiti dovolj surovin, sta skrčili obrat na tri dni v tednu. — Občinski odbor je na zadnji seji sklenil, da cigani okoliških vasi ne bodo več smeli zahajati v soboške šole. Prizadeti so ciganski otroci naselij v Črnavcih, Veščici in Lušči. — Na mesto premeščenega orožniškega kapetana Milosavljeviča je prišel k nam major Friderik Leman. — Letošnji



Gripi je registriran pod št. 51.441 od 24. III. 1936.

Miklavžev semenj je bil zelo živahen. Najbolj so sejmišče založili čevljarji in prodajalci ajdovega psena (kaše). — Nedavno so dijaki soboške igravske šole v proslavo 150 letnice vpriporitve Linhartove igre »Matiček se ženi«, ki je bila prva slovenska igra, vpriporili to igro na našem odru. — Žigovanje in pregledovanje sodov bo v Soboti 10. in 11. januarja, 10. in 11. februarja ter 10. in 11. marca 1941.

Širom Prekmurja. V nedeljo, 8. decembra, je v Mariboru praznoval 25 letnico osamosvojitve in plodnega dela ugledni beltinski rojak mizarški mojster štefan Koter. Želimo mu še druge jubileje! — Razpisano mesto pogodbene pošte v Bondoncih je dobila domačinka Matilda Vukan. — Zveza združenih delavcev v Soboti bo 27., 28. in 29. decembra priredila strokovni tečaj za delavstvo vsega Prekmurja. Zanimanci naj se javijo pisмено. — Prosветno društvo v Beltincih je priredilo nabiralno akcijo za prostovoljne darove, s katerimi bodo obdarovani za Božič otroci revnejših družin.

Šmarski kraji

Sv. Florjan pri Rogatcu. Zahvaljujemo se višji šolski oblasti, da nam je poslala novega šolskega upravitelja, ki je bil na naši šoli zelo potreben, in eno novo učiteljico, tako da je po več letih zopet prišel red na našo šolo. Najlepša hvala pa gre g. ravnatelju Gračnerju, ki se je zavzel za našo šolo, kjer se je pouk začel šele z novembrom.

Laški okraj

Sv. Miklavž nad Laškim. Državni praznik zedinjenja smo na naši šoli 1. decembra proslavili na lep in slovesen način. Tudi udeležba od strani vaščanov je bila številna, tako da je bila šolska soba nabito polna. — Naše šolsko poslopje je bilo postavljeno leta 1885., poprej so duhovniki pouče-

Umrli je zaradi zastrupljenja krvi, katero je povzročil železni obroč, ki ga je nosil na nogi. Kljub temu, da so se zdravniške veličine zavzele za tega edinstvenega moža, je 200 kg težek orjak umrl v največjih mukah. Zdravniki trdijo, da je Badlow zato tako rasel v nebo, ker je ena možganska žleza nenormalno delovala.

Čudna bolezen v Madžuriji. Iz Pekinga poročajo, da se je v nekaterih pokrajinah Madžurije pojavila neka doslej neznanu kužna bolezen. Po telesu bolnika nastanejo večji izpuščaji, v katerih so kot dlaka tanki črvički. Več bolnikov je že umrlo, ostale pa rešujejo na ta način, da izpuščaje prerežejo ter odstranijo črvičke.

tisti strašni glas. Družba je otrpnila od groze. Jaz grofa Roberta nisem izpustil iz vida.

Ko divji je skočil pokonci in je hotel oditi iz obednice...

V tem trenutku se je pojavil šnips med vrati in mu zastavil pot.

»En trenutek, gospod grof!« je dejal hladno. »Jaz bom družbi prej podal neko pojasnilo.«

Grof Robert se je vrnil na svoj prostor.

»Gospoda moja, pomirite se!« je začel detektiv. »Ta glas vas je zadnjikrat strašil. Sicer pa, če bi bili slutili, kako je nastal, se ne bi bili dali motiti pri večerji. Za povzročitev tega glasu zadostuje prgišče takega fižola.«

Vsi so ga gledali kot človeka, ki se mu blede. On pa je mirno nadaljeval:

»Tokrat ta glas ne pomeni smrti kakega otroka vaše družine, čeprav si je smrt, kakor vidim, spet izbrala žrtev...«

Pri tem je zapičil svoj pogled v prstanec grofa Roberta, ki je bil bled ko smrt.

»Smrt vaših otrok, gospod grof,« se je obrnil detektiv k hišnemu gospodarju, »je povzročil pik majhne kače, majhne zlate kače, kakor vam to grof Robert lahko — dokaže...«

Zdaj so vsi pogledali grofa Roberta, ki je nepremično sedel in preplašeno gledal. Nenadoma pa je potegnil z desno roko po levi.

»Gospod, vi govorite v ugankah!« se je oglasil grof Aleksander. »Ali ne bi hoteli govoriti bolj jasno?«

»Morilec se je sam sodil...« je nadaljeval detektiv in je pri tem pogledal grofa Roberta, ki je v tem trenutku omahnil in obležal na tleh.

»Vse drugo vam bo povedal moj prijatelj. Moja naloga je končana. Dovolite mi, da jutri zjutraj odpo-tujem...«

V splošnem razburjenju je šnips neopazeno zapustil obednico.

Jaz sem moral še isti večer grofovski družini opisati vse natančno.

Ko sem se pozno v noč vrnil v svojo sobo in legel k počitku, je nekdo potrkal na vrata. V naslednjem trenutku je vstopil grof Herman.

»Oprostite, da vas motim!« je začel z negotovim glasom. »Neko stvar moram popraviti.«

Prožil sem mu roko in se nasmehnil.

»Gospod grof, vse vem. Človek se lahko moti. Midva sva drug drugega sumila. Jaz sem začel sumiti v tisti noči, ko ste za zaveso prisluškovali.«

Nato sem mu vse natančno opisal. Nazadnje sva si podala roki in se ločila kot dobra prijatelja.

Čez tri dni so truplo grofa Roberta položili k počitku v grofovski grobnici. Grofovska družina mu je izkazala zadnjo čast kot svojim članom in nihče ni zvedel, kakšne zločine se je pokoril s svojo prostovoljno smrtjo.

vali v cerkveni hiši, sedanji mežnariji. Šola je bila razred in v takem stanju je še sedaj. Leta 1906. je začela nadzorna oblast siliti občino, da se šola razširi, vojna in razne druge ovire pa so preprečile, da bi se šola dozidala. Leta 1925. je šolska oblast z ozirom na število otrok ukrenila, da se je šola razširila v dvorazrednico tako, da se je en razred poučeval dopoldne, drugi pa popoldne v istih prostorih. Šolo obiskujočih otrok je sedaj 159, in jih je samo v prvem razredu okrog 90, tako da je sedaj po izjavi okrajnega šolskega nadzornika naša šola izmed vseh šol v okraju najbolj obremenjena in potrebna razširitve, ker je število otrok že za tri razrede. V ta namen se je že lanske leto vršila komisija, sedaj pa sta tudi krajevni šolski odbor in občinski odbor občine Laško edina v mnenju, da je razširitev šole nujno potrebna. Upanje imamo, da se bo to prihodnje leto izvršilo. Obenem se je tudi ustreglo želji staršev iz vasi Porebre, ki spadajo v občino Jurklošter, vsolani pa so v Henino, da se vsolajo k Sv. Miklavžu. Spadajo od leta 1863. v našo župnijo in so otroke vedno sem v šolo pošiljali. Prej je kraj Porebre spadal pod župnijo Razbor. Ko je v začetku septembra 1862, torej tri tedne pred svojo smrtjo, škof Slomšek pri Sv. Miklavžu birmoval, so ga prišli družinski gospodarji iz Poreber prositi, da bi kraj Porebre prišel pod župnijo Sv. Miklavž, kamor imajo bližje kakor na Razbor, in tudi zvon slišijo od Sv. Miklavža. Škof Slomšek je vprašal, iz kakšnih razlogov želijo priti pod tukašnjo župnijo, ali ne morda samo radi tega, da se izognejo

k plačilu za stavbo nove župnijske cerkve na Razboru, katera se je nekaj let pozneje gradila. Možje so škofu odgovorili, da radi tega želijo biti pod župnijo Sv. Miklavža, ker imajo bližje, da so pa pripravljeni, če se jim želja izpolni, prispevati za novo cerkev na Razboru. Škofu Slomšku je bila verska gorečnost družinskih gospodarjev iz Poreber všeč in je obljubil, da se jim bo želja izpolnila. Tako sem slišal od mož, ki so tem razgovorom prisostvovali. Škofa Slomška pa je najbrž smrt prehitela, da je tozadevni odlok izdal njegov naslednik. Uradno spada kraj Poreber pod župnijo Sv. Miklavž od 1. aprila 1863. Naj tudi sedaj banska uprava želji staršev ugoditi, da so vsolani v tukašnjo šolo.

Posavje

Hrastnik. Razglašeno je bilo, da bo blagoslovitev novega zvona za cerkev Kristusa Kralja v nedeljo, 15. decembra. Radi nepričakovanih ovir pa smo morali blagoslovitev prestaviti na nedeljo, 22. decembra. Prevz. g. knežskofof bo poslal svojega zastopnika g. stoinega dekana in prelata dr. Franca Cukalo. Naša dolina se že veseli izredne slovesnosti. Dobrotniki naše cerkve in častivci Kristusa Kralja, vljudno vabljeni! — Zadnja nedeljo je Dekliški krožek priredil lepo marijansko akademijo v veliko zadovoljnost gledalcev. V torek sta priredila Fantovski odsek in Dekliški krožek za svoje člane in naraščaj miklavževanje. Objarovanih je bilo 160 otrok. Prisostvovali so tudi starši.

Kmečka trgovina

Uredba o pšenično-koruznem kruhu

Ministrski svet je predpisal uredbo o mletju, ki določa, da se s 1. januarjem prihodnjega leta uvede novi narodni kruh iz pšenične in koruzne moke. Uredba je izdana radi tega, ker se je letos pridelalo za 70.000 vagonov manj pšenice kot prejšnja leta, in če bi sedaj po mestih peki ne začeli mešati koruzne moke k enotni pšenični, bi morali par mesecev pred novo žetvijo jesti po mestih sam koruzni kruh. Da se temu izogne, je vlada sklenila uvesti narodni kruh, ki se bo pekli iz pšenične in koruzne moke. Za peko takega kruha ne obstajajo tehnične težkoče in bo kruh po zatrdilu strokovnjakov okusen. Po uredbi se bo od 1. januarja 1941 smel peči le narodni kruh iz 70% enotne pšenične moke in 30% koruzne moke. Prav tako je spremenjen od 1. januarja 1941 način mletve pšenice, tako da bodo morali mlinci pšenico v celoti izmleti v krušno moko. Iz 100 kg pšenice se mora namleti 85 kg enotne krušne moke, 12 kg odpade na otroke, 2 kg na primesi, 1 kg pa na kalo. S predpisanim primešanjem koruzne moke se bo do julija prihranilo 37.000 vagonov pšenice. Belo moko za bolnišnice in druge potrebe bodo smeli mleti v bodoče le od države in banovine določeni mlinci. Polovica predvidene količine enotne pšenične moke se lahko nadomesti z rženo moko, dve tretjini koruzne moke pa s krompirjevo moko. Mešanje pšenične in koruzne moke bodo vršili peki pod kontrolo državnih organov. Pšenično-koruzni kruh se bo prodajal še isti dan, ko bo pečen. Cene novemu pšenično-koruznemu kruhu bodo določile banske uprave. Predvideva se, da bo za 50 par pri kilogramu dražji kot doslej. — Krušne nakaznice v mestih zaenkrat še niso uvedene, pa čeprav jih je dr. Maček na zborovanju »Gospodarske sloge« v Zagrebu obenem s pšenično-koruznim kruhom napovedal.

Kmečko ljudstvo, ki v Sloveniji po večini že od nekdaj pri peki kruha meša pšenično, rženo in koruzno moko, teh predpisov ne občuti drugače kot tedaj, ko si bo eden ali drugi v mestu želel kupiti bel kruh, pa ga ne bo dobil. Sedaj bodo vsi skupaj brez razlike stanu in položaja otepali zmesni črn kruh, katerega je kmečko ljudstvo že itak navajeno. To pa nič ne de, samo da bo tega kruha dovolj in da se ga bomo lahko do sitega najedli — kar v mnogih državah zelo pogrešajo.

Cena jedilnega olja se naj zniža tudi pri nas!

Ko je prišlo olje iz novega pridelka semena na trg, mu je bila v drugi polovici oktobra letos določena enotna cena za vsa država na 20.79 din na debelo franko vsaka nakladalna postaja (to je tovarniška cena). Na osnovi tega je bila določena tudi cena v veletrgovini ter v nadrobni trgovini v posameznih mestih države.

Na Hrvaškem pa je bila pretekli teden odredena znatno manjša cena. Ta cena znaša samo 18.58 din (za olje v sodih po 200 kg) in je torej za nad 2 din nižja kot cena za ostalo državo. Ta cena pa velja samo v banovini Hrvaški, dočim velja za olje, ki gre iz hrvaških tvornic na ostalo področje države, še vedno višja cena, kot je bilo prvotno določeno.

Na osnovi nove cene je bila n. pr. v Zagrebu določena cena jedilnega olja na drobno za liter na 21.75 din, kar je znatno manj kot prej. Za primer navajamo, da znaša cena olja v Ljubljani v nadrobni prodaji 25.50 din.

Tako je prišlo do velike razlike v cenah. Prva hrvaška tvornica olja v Zagrebu, ki dobavlja olje tudi Sloveniji, bo imela od vzdrževanja sedanje visoke cene velik dobiček, ki ga bo moral plačati slovenski konzument. Zaradi tega je nujno potrebno, da se zniža sedanja cena olja, ki je previsoka, tudi pri nas, ker ne gre, da bi v državi imeli področja, ki morajo plačevati dražje cene kot druga področja. Če so že merodajni činitelji prišli do spoznanja, da je potrebna enotna cena olja v vsej državi, naj bo ta cena v resnici enotna in hrvaški zgled kaže, da je mogoče sedanjo ceno olja znatno znižati. Urad za nadzorstvo cen mora takoj prilagoditi ceno olja v ostali državi cenam olja, ki veljajo na Hrvaškem, ker se drugače samo bogate tvornice olja na račun konzuma, ki je že itak dovolj prizadet z draginjo drugih življenjsko važnih potrebščin.

Domače tržišče s konopljo

Odkar so se začela izdajati izvozna dovoljenja, izvoz konoplje v Nemčijo teče normalno. Do sedaj se je kupilo okrog 500 vagonov konoplje, a poleg tega so se še izvršile neke manjše kupčije na nemški račun. V zadnjih dveh tednih so pokazali francoski kupci večje zanimanje za našo kudeljo ter nudili 12 din za 1 kg, toda do zaključnih kupčij ni prišlo. V oktobru se je izvozilo vsega 6448.3 stotov konoplje v vrednosti 16.3 milijone dinarjev.

V preteklem tednu je trgovina precej živo iskala blago, toda pridelovalci so bili rezervirani, tako da ni prišlo do večjih kupčij. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in se sučejo takole:

Ia kmečka konoplja 17—19 din, IIa 16—18 din, Ia vita konoplja 21—23 din, IIa vita konoplja 20 do 22 din; polvita konoplja 19—20.50 din. — Kodelja od kmečke konoplje 9—10 din, Ia kodelja od vite konoplje 11—13 din, IIa 8—9 din. Česana konoplja štev. 5 29—30 din, brada česane konoplje štev. 5 23—25 din, česana konoplja štev. 6 30 do 32 din, brada česane konoplje štev. 6 24—26 din; Ia kodelja česane konoplje 15—16 din.

Kako je bilo na sejmu v Zagrebu?

Vsako leto se vrši v Zagrebu na dan sv. Nikolaja tako zvani »godišnji sajam«, ki po dogonu živine in drugega blaga presega vse druge sejme.

Tudi letošnji sejem je bil zadovoljiv, saj je bilo prignane nanj 2897 glav živine in je le malo zaostal za lanskim, na katerem je bilo 3158 glav živine. Trgovanje je bilo zelo živo. Kmetje so se oskrbovali s potrebnimi stvarmi za dom, posebno z obleko in obutvijo. Cene so bile čvrste, z oziroma na lanski sejem v porastu.

Prvovrstnih bikov in volov je bilo kot na razstavi. Dober je bil tudi dogon in povpraševanje po kravah klobasaricah. Za izvoz so kupovali trgovci prvovrstne vole za Reko. Cene so bile čvrste in nespremenjene, od lanskih precej višje. Živa je bila kupčija pri kravah mlekaricah, kjer so kmetje med seboj kupčevali. Biki so bili po 8 do 8.50 din, krave za mesarje po 6.50—7.50 din, klobasarice 5—5.50 din, telice za mesarje 8—9 din 1 kg žive teže, telice za pleme 2000—4000 din komad. Voli I. vrste so bili po 9—10 din, II. vrste 8—9 din, bosanski voli 6—7.50 din kg žive teže. Živa teleta 11—14 din, zaklana pa po 15.50 do 17.50 din.

Dovoz svinj je bil dober, tako od kmetov iz okolice kakor trgovcev iz Srema in Banata. Posebno so se iskale debele svinje. Zasebniki kupujejo debele svinje v glavnem od kmetov iz Turpolja, dočim kupujejo mesarji bolj sremске svinje. Slabši od velikih svinj je bil dovoz prascev. Debele svinje so bile po 16.50—18 din, sremске debele po 16.50—18 din, neizpitane svinje po 14—16 din, zaklane po 18—21.50 din kg. Prasci do 1 leta so bili po 13—15 din, mladi prasci za klanje (odojčad) 15—18 din, mladi prasci za pleme 100—250 din komad.

S konji je bilo trgovanje manj živo; kupovalo se je pa nekaj za izvoz na Reko in Dunaj. Lahki konji so bili po 6—10 tisoč din, srednji 10—14 tisoč din par, žrebeta pa po 2000—3000 din komad.

Cena detelje se je dvignila za 10—15 din pri stotu in je bila po 160—180 din stot. Otava je bila po 130—150 din stot in se je dvignila za 10 din pri stotu. Cena senu se je dvignila za 5—10 din pri stotu in je bila po 120—150 din stot. Slama za nastilj je bila po 80—90 din stot. Drva so bila po 160—180 din prostorninski meter in se je cena radi slabega dovoza v zadnjem času dvignila za 10 din pri prostorninskem metru. Cena krompirja se je sukala okrog 130—180 din stot, zelje 1—2 din kg, repa pa po 0.40 din kg.

Zelo živo je bilo na kramarskem sejmu ter po gostilnah in okrog njih, ki so pekli odojčad. Na sejmu je bilo 280 domačih in 191 zunanjih obrtnikov, torej skupno 431 obrtnikov. Gostilničarjev je bilo 32, čevljarjev 65, mizarjev 8, 4 opankarjev, 52 krojačev, 54 trgovcev z galanterijo, 9 lončarjev, 6 klobučarjev, 14 pekov, prasce je peklo 95 Hrvatov itd. Živahnost je pospeševalo lepo sončno vreme, ki je ljudi razživilo.

Drobne gospodarske vesti

Vinska razstava in sejem v Ormožu se letos ne bo vršil v decembru, kakor običajno, ampak šele 15. januarja 1941. Prijave vzorcev za razstavo se sprejemajo vsak dan v pisarni Kletarskega društva v Ormožu. Vina letošnje trgatve se sicer nekoliko počasni, vendar nad pričakovanje ugodno razvijajo ter bodo tudi nova vina prav dobra, harmonična in pitna. Vpricho količinsko zelo slabe trgatve bodo na razpolago še kar dovolj velike količine, ko doslej s temi vini ni bilo skoraj še nobenega prometa radi nekoliko počasnega razvoja. Kletarsko društvo v Ormožu vabi vse zanimance, tako vinogradnike-razstavjalce kot gostilničarje in vinske trgovce, da se za razstavo in sejem prijavljajo. Za razstavjalce so na razpolago posebne prijavnice, ki se na zahtevo pošljejo.

Izvoz vina iz Slovenije. V mesecu novembru smo izvozili iz Slovenije 56.147 litrov naših štajerskih vin. Ves letošnji izvoz je znašal od 1. januarja do 30. novembra 1.498.742 litrov. Od te množine smo izvozili v Nemčijo 1.453.183 litrov, na švedsko 120 litrov, v češkomoravski protektorat 44.559 litrov in v Holandijo 879 litrov.

Izvoz jabolk v Nemčijo. Prizad je z nemškimi pristojnimi oblastmi dosegel sporazum, po katerem se povišajo cene za sveže pakirana in nepakirana namizna jabolka dobre kakovosti na 35 mark za 100 kg franko nemško-jugoslovska meja. Pri dobavi franko madžarsko-nemška meja je cena za 1.50 marke višja.

Izvoz lesa v Švico. Da bi se lahko izvažale večje količine lesa v Švico, je bilo potrebno, da se uvede premiranje našega lesa v Švico. Sedaj je glede tega vprašanja dosežen sporazum med Narodno banko in ravnateljstvom za zunanjo trgovino, tako da je v najkrajšem času pričakovati, da se bo začel izvoz lesa v Švico, za katerega smo dobili v Švici znatne uvozne kontingente.

Izvoz živine iz Slovenskih goric. Pred kratkim so v Mariboru naložili 150 volov iz Slovenskih goric za Nemčijo. Živali so bile res lepe ter so bile prodane po 8.50 din kg žive teže. Istočasno so poslali preko Maribora spet več vagonov ovac iz južne Srbije v Nemčijo. Zanimiva pa je nakupna cena naše živine in južnosrbskih ovac za izvoz. Dočim so bili v Slovenskih goricah plačani volji kmetovalcem po 8.50 din kg žive teže, so dobili ovčerejci po izjavi spremiljevalcev, ki so spremiljali transport do Maribora, 13 din za kg. Poleg navedenih transportov pa je bilo poslano v Nemčijo več vagonov zaklane kuretine in divjačine, in sicer srnjakov in zajcev.

Uvoz nafte iz Romunije. Iz Beograda poročajo, da je bil v ponedeljek podpisana v Bukarešti sporazum z Romunijo, ki se v glavnem nanaša na uvoz nafte in izdelkov iz nafte. V zameno za nafto bomo dobavljali Romuniji nekatere kovine. Plačila bodo izvršena v prostih devizah. Sporazum velja od 1. decembra 1940 do 31. marca prihodnjega leta.

Novo ceno riža v Zagrebu. Nova cena riža je kot znano določena na 12 din kg franko razkladalna postaja. Cena v veletrgovini je 12.70 din, dočim je najvišja cena v drobni trgovini določena na 15.36 din, odnosno zaokroženo na 15.50 din kilogram.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor debeli 8.50—9.75 din, poldebili 7.50—8 din, plemenski 8—10 din; Ptuj 8.25 din; Celje I. 9 din, II. 8.50 din, III. 7.50—8 din; Šmarje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7 din; Zagorje 8.50 din; Ljubljana I. 9—9.50 din, II. 8.50—9 din, III. 8—8.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 6.50—8 din, Ptuj 7.60 din, Zagorje za pleme 10 din, za mesarje 8.25 din kg žive teže.

Krave. Maribor za klanje 7—8 din, plemenske 7.50—9 din, klobasarice 4.75—6.50 din, molzne 7—9 din, breje 7—8.50 din; Ptuj 6.50 din; Celje I. vrste 7 din, II. 5—6 din, III. 4—5 din; Šmarje I. 8 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Ljubljana I. 7.50 do 8 din, II. 6—7 din, III. 5—6 din kg žive teže.

Telece. Maribor 7—9 din, Ptuj 5.50—8 din; Celje I. 8.50 din, II. 8 din, III. 7.50—8 din; Šmarje

I. 8 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Zagorje telice za pleme 9—10 din, za mesarje 7.50—8 din; Ljubljana I. 9—9.50 din, II. 8.50—9 din, III. 8 do 8.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 9—12 din; Celje I. 11 din, II. 10 din; Šmarje I. 10 din, II. 9 din; Ljubljana I. 9—10 din, II. 9 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 110—160 din, 7—9 tednov 170—225 din, 3—4 mesece 230—400 din, 5—7 mesecev 410—650 din, 8—10 mesecev 650—900 din, 1 leto stare 950—1250 din komad, 1 kg žive teže 11—13.50 din, 1 kg mrtve teže 16 do 19 din. Ptuj 11 din kg žive teže, mladi prašički za rejo 6—12 tednov stari 130—220 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 12 din, Celje 13—14 din, Ljubljana 13—14 din kg žive teže.

Debele svinje (špearji). Ptuj 14 din, Celje 15 do 16 din, Ljubljana sremški špearji 17.75 do 18.50 din kg žive teže.

Tržne cene

Krompir. Maribor 1.60 din, Celje 2 din, Ljubljana 1.50—2 din kg.

Fižol. Maribor 4.50—7 din liter; Celje 6—7 din, Ljubljana 6—8 din kg.

Proso. Maribor 3—3.50 din, proseno pšeno 7 din liter.

Surovo maslo. Maribor 44—48 din Celje 40—56 din, Ljubljana 36—44 din kg. — Čajno maslo v Mariboru 56—60 din, v Ljubljani 46—54 din kg.

Jajca. Maribor 1.75—2 din, Celje 1.75—2 din, Ljubljana 1.75—2 din komad.

Med. Celje 32 din, Ljubljana 34 din kg.

Perutnina. Kokoš 30—35 din, par piščancev 30—75 din, gos 60—80 din, puran 40—120 din, raca 28—35 din, domači zajec 15—40 din.

Sejmi

23. decembra svinjski: Središče — 24. decembra tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 27. decembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Vitanje — 28. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.



Kupujte samo CROATIA BATERIJE

ker so najboljše, zato najcenejše!

10 kg bele moke, 60 kg krušne moke in 17 kg otrobov; b) pri mletju 80% enotne nepresejane moke; 72 kg enotne moke in 17 kg otrobov. Mlini, ki meljejo pšenico za račun proizvajalca in ne meljejo za merico, smejo računati za mletje 100 kg pšenice 30 din. — O teh stvarih je »Slov. gospodar« že pisal. Čitajte ga bolj pazljivo!

Kupec obremenjenega posestva razprodaja in uničuje. Ž. S. V kolikor je kupec posestva, na katerem imate Vi vknjižen preužitek, Vaši otroci pa vknjižene zastavne pravice za denarne terjatve, že odprodal premičnin in pritikiin, posekal les ter škodo napravil, ne morete ničesar ukreniti. Ako pa bi kupec to počel nadaljeval, zamorete — ako ste v stanu verjetno izkazati, da kupec vse to dela v nameri, obrezuspešiti ali znatno otežiti ostvaritev Vašega in Vaših otrok zahtevka — predlagati pri sodišču izdajo primerne časne odredbe, s katero se mu navedeno početje onemogoči. — Varuh otrok-upnikov je dolžan v njihovem imenu predlagati časovno odredbo. — Novega kupca-izdrazitelja (eventualno denarni zaved) boste morali sami poiskati in se z njim dogovoriti.

Gospodarska posvetovalnica

J. S. Ij. Krž. Govedo izkoristi zrnje najbolje v surovem stanju v obliki debelega šrota. Pri hranjenju velja pravilo, da se zrnje tem bolje izkoristi v čim manjših, pa zato pogostejših obrokih se daje dnevno. Jako plesnivo zrnje je dobro pomešati s 4—5% prahom od oglja, čez 14 dni se pa prah odstrani. Plesnivo zrnje se popravi tudi v krušni pečli ter s kuhanjem ali parjenjem v brzoparilnikih (alfa). Med kupe plesnivega zrnja je dobro dati kose negašenega apna. — Ječmenovega šrota damo mlečnim kravam na 1000 kg žive teže 1—2 kg dnevno, pitani živini pa v začetku prav isto količino, proti koncu pitanja pa 4—5 kg na 1000 kg žive teže. Pšenični šrot je skoraj istih lastnosti kot ječmenov. Rženi šrot je kot krma najprimernejši za delovno govedo, ker ustvarja suhe in zrnate mišice in povečava moč. Večje količine rženega šrota se težko prebavljajo, zato se ne priporočajo za mlado živino, breje in mlazne krave. Delovnim volom se ga da 2 do 3 kg na 1000 kg žive teže dnevno. Pri mlekarijah je dobro rženi šrot mešati z oljnatimi pogajami. Dobro deluje na kakovost mleka. Oves je izvrstna krma za mlečno govedo, bike in mlado živino. Mladi živini se ga da okrog 1 kg na dan, bikom pa do 5 kg na 1000 kg žive teže. Koruzen šrot je dober za pitano in delovno govedo, kateri se ga da 4—5 kg na 1000 kg žive teže. Na mlečnost pa ne vpliva dobro in tudi za mlado živino ni. Ajdov šrot je dobra pitalna krma, posebno je pa dobra ajdova moka za pitanje telet. Na mlečnost ne vpliva dobro. Šrot graha in fižola je pa najpopolnejša krma za mlečnost. Šrot je najbolje pokladati z drobno zrezanim, malo navlaženim senom ali rezanico, ker ga tako žival najbolje prebavi. Proso pa kuhajte in krmite svinjam.

Naznanila

Maribor. V nedeljo, 22. decembra, bo vprizoril »Ljudski oder« v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 krasno dramo »Zadoščena krivda«. Ker je ta dan »zlati nedelja« in bodo trgovine odprte, bo vprizoritev šele ob osmih zvečer. Vabljeni!

Maribor. V nedeljo pred Božičem, 22. decembra, bodo trgovine v mestu Mariboru odprte ves dan. — V torek, 24. decembra (na sveti večer), pa bodo poslovale mariborske trgovine samo do petih popoldne, delikatesne pa do sedmih zvečer. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Zveza dekliških krožkov opozarja krožke, naj pohite z razpečevanjem »Koledarčka slovenskega dekleta« in naj denar čimprej nakažejo. Ako bi kateremu krožku morebiti kaj koledarčkov ostalo, naj jih vrne do 22. decembra. Poznejših vrnitev ne moremo sprejeti. — ZDK, Maribor.

Razgovori z našimi naročniki

Odvetnik si pridržal del izterjane terjatve v kritje svojih stroškov. K. M. Vaš nasprotnik Vam je dolžan povrniti vse tiste stroške, ki, odnosno v kolikor so bili potrebni za primerno ostvarjenje Vaše pravice. Ako se vodi pravda in izvršba, določijo višino zadevnih stroškov sodišče. Vaš odvetnik bi smel v takem primeru zahtevati od Vas plačilo višjih stroškov le, ako so nastali radi kakih posebnih okoliščin ali radi kakih posebnih nalogov od Vaše strani. Stroške za nakazilo denarja, običajne poizvedbe, običajna posvetovanja, običajno dopisovanje je sodišče vsekakor že upoštevalo, odnosno jih mora povrniti nasprotnik ter odvetnik ni upravičen na ta račun Vam kaj odbiti od izterjanega denarja. Ako so bile potrebne kake posebne, obširne poizvedbe, ako ste večkrat hodili na posvetovanja k odvetniku, vodili z njim prekomerna posvetovanja, tedaj bi morali zadevne stroške Vi sami trpeti. Ako glede višine teh stroškov ne pride med Vami in odvetnikom do sporazuma, lahko predlagate odmero po sodišču. Ako odvetnik izterjuje Vaše terjatve od dolžnikov izvensodno, bi bila njegova dolžnost, da vnaprej izračuna višino stroškov izterjavanja ter zahteva njih plačilo od nasprotnika. — Odvetnik je upravičen časno zadržati del izterjanega denarja v kritje svojih stroškov, mora pa dati te stroške odmeriti, ako se z Vami ne sporazume. — Na vprašanja odgovarjamo po vrstnem redu — Vam celo pred drugimi z ozirom na Vašo urgenco.

Privatno izučenje za organista. — Vašega pisma od septembra nismo sprejeli in so govorice, katere omenjate, brez podlage. Za organista se lahko izučite kjer koli. Spričevala niso važna, marveč resnično znanje. Ker spričevala najbrž ne boste potrebovali za kako javno oblast, bi Vam utegnulo koristiti tudi spričevalo domačega organista. Glasbena šola Vam seve ne more izstaviti spričevala o zasebnem, odnosno šolanju doma pri organistu. Nadaljnja pojasnila zaprosite neposredno pri Glasbeni Matici ali železni. glasbenem društvu »Drava« v Mariboru ali pri škofijski cerkveno-glasbeni šoli.

Ponesrečeni delavec — pravica do plače. P. A. P. — Ako je Vaše službeno razmerje trajalo že pol leta, Vam mora delodajalka izplačati denarne

prejemke za dobo štirih tednov, čeprav ste za delo nesposobni. Preko štirih tednov Vam delodajalka ni dolžna plačevati prejšnje meзде, ako je Vaša delasposobnost manjša nego je bila pred zadobljeno poškodbo.

Oče noče izplačati hčerkinoga denarja. T. K. Ako je hčerka z lastnim delom zaslužila denar ter ga iz Nemčije pošiljala očetu, ne da bi se bilo moralo dogovoriti, da ga očetu podari, ga ji mora oče na zahtevo izplačati, zlasti še, ako je hčerka ob pošiljatelj denarja očetu naročila, naj ji da napraviti pohištvo, pa oče naročila ni izpolnil. V kolikor je oče obljubil hčerki 1200 komadov strešnih opek, ker mu je prvo leto poslala svoj zaslužek, ji mora najmanj izročiti te opeke ali pa plačati primerno odškodnino. Ni nikake pravne ovire, da hči ne bi mogla svojo zahtevo napraviti očetu uveljaviti — ako treba — tudi tožbenim putem.

Pravica nezakonskega otroka do podpore ob vpoklicu očeta. L. M. Uredba določa, da imajo ob vpoklicu hranilca na vojaško dolžnost pravico do podpore člani družine po sledečem redu: a) zakonita žena, b) potomci, c) oče in mati. V Vašem primeru bi moral podpora prav za prav dobiti nezakonski otrok, ne pa otrokova nezakonska mati. Ako pa je že odbor priznal podporo nezakonski materi, bi moral priznati nezakonskemu otroku vsaj dodatek, ki znaša tri dinarje dnevno. Pri tožbo lahko napravite na predsednika okrožnega sodišča, ako bi odbor prošnji za podelitev dodatka za otroka ne ugodil.

Uporaba skupnega mejnega prostora. M. A. S. d. Ako je mejni prostor skupen, niste upravičeni ga izključno edino Vi hasnovati, odnosno izorati. Pravilno bi bilo, da ga skupno hasnujete vsi mejaši. Ako pa ste Vi ta prostor v zadnjih 30 letih brez sile, brez prošnje in javno vsako drugo leto pokosili, ste si zadevno pravico priposestovali in jo zamorete, eventualno sodno, uveljaviti zoper tiste, ki bi Vam to branili. Svetujemo vam vsem, da se mirno sporazumete.

Višina nagrade mlinarju (mlinska uredba). A. P. B. Mlini, ki meljejo za merico (ujem), morajo vračati proizvajalcu za 100 kg pšenice: a) pri mletju po tipih, predpisanih v členu 5, prvem odstavku uredbe o preskrbi prebivalstva s kruhom,

Petroleja lahko zmanjka. Kmetijska zbornica opozarja, da najbrž ne bo dovolj petroleja za razsvetljavo na razpolago. Zato priporoča vsem onim, ki so bili doslej navezani na petrolejsko luč, da si nabavijo acetilenske svetilke in karbid. Acetilenska razsvetljava ni nič dražja od petrolejske, a luč je svetlejša.

Bele vode. Praznik Brezmadežne smo tudi pri nas prav lepo proslavili. Članice Dekliškega krožka so pripravile igro »Žena s srcem«. Igrale so jo zelo lepo. Po igri nas je obiskal Miklavž. Imel je zvrhan koš daril, katere je razdelil otrokom ter članom FO in članicam DK. — Za sveti večer nam Prosvetno društvo pripravlja lepo božično igro »Trije kraljki«. Začetek bo ob pol desetih. Pridite pravočasno!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Strašno nas je v soboto ob devetih dopoldne pretresla novica: naš voditelj dr. Korošec je mrtev! Nihče ni verjel, dokler niso takoj za tem s hiš in javnih poslopij zavihrale črne zastave. »Naš najboljši je umrl«, »ne bo več tako dobro za nas«, »Bog nam obvaruj zdaj našo državo« — tako so v solzah govorili ljudje. Koj v nedeljo so se po večernicah vsa društva zbrala k skupni žalni seji, se poklonila velikemu pokojniku in prisegla zvestobo njegovim idealom tudi preko groba. Odposlana je bila sožalna brzojavka na banovino; posebej jo je poslala še apačka gasilska četa, ki ji je dr. Korošec ob zadnji blagoslovitvi brizgalne botroval ter poklonil 3000 din. Pogreba v torek se bo udeležilo zastopstvo občinske uprave in društev. — Prihodnji četrtek bo ob pol sedmih zvečer II. mesečni farni prosvetni večer. Predaval bo spet g. D. Petančič. Solarjem vstop ni dovoljen. — V nedeljo bomo vrnili obisk Ptujkogorcem, ki bodo igrali pretresljivo »Po trnju do cvetja«.

Slov. Bistrica. Slomšekov dom uprizoni na Stefanovo po večernicah in naslednjo nedeljo, dne 29. decembra, ob istem času velezanimivo igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Igra je vzeta po povesti istega imena, ki je svojčas izhajala v »Slov. gospodarju«.

MALA OZNANILA

Centik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekliti, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2-50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnika lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezplačno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE

Majar z 2—3 delavci se sprejme: Košaki 39. 1772

Ofer, ki razume vinogradniško delo, se sprejme. Naslov v upravi lista. 1773

Razpis službe. Občina Hoče bo nastavila 1. marca 1941 kot tajnika kompetenta, ki bi obenem prevzel službo organista in cerkovnika pri nadžupnijski cerkvi v Hočah. Prošnje se naj vložijo do 15. januarja 1941 pri občini. 1783

Majar s petimi delovnimi močmi se vzame 1. januarja. Vprašati v Mariboru, Vetrinjska 3, Josip Kirbiš. 1743

Dva hlapca, stara nad 30 let, sprejme oskrbništvu Viltuš, Selnica ob Dravi. 1812

Viničarja z daljšim spričevalom in 4—5 delovnimi močmi sprejemem. Vinograd A. Žlahtič, Fram. 1759

Zdravo, resno, pošteno, starejšo dekle, delaskrbno, išče župnišče Muta. 1816

Pridna, poštna služkinja, ki opravlja vse kmečko delo in zna molziti, plačilo poravnave, se sprejme do novega leta. Maribor-Nova vas, Sp. Radvanjska cesta 15. 1814

Majarja, poštenega in zanesljivega, z dvema ali več delovnimi močmi, sprejme večje posestvo blizu Maribora. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Poštenost 1731«. 1814

Viničar s petimi delovnimi močmi, z večletnimi spričevali se sprejme s 1. februarjem. Aleksandrova 21/I, Maribor. 1740

POSESTVA:

Prodajam posestvo treh oralov. Gačnik 24, Jarenina. 1722

Zepni koledar za 1941

KOLEDAR »SLOV. GOSPODARJA«
JE IZŠEL!

Vsa leta sem je priznано najboljši žepni koledar, vezan v celo platno, z bogato vsebino!



Koledar stane za naročnike »Slov. gospodarja« 10 din, za nenaročnike pa 20 din. S tem smo dali tudi našim naročnikom posebno ugodno priliko za nakup žepnega koledarja, ki vas bo spremljal vse leto in vam bo služil tudi kot beležnica in denarnica.

Naročite si koledar čimprej, ker imamo le določeno število tiskanih in vsakemu je bilo lani žal, ki ga ni pravočasno naročil in ga zato ni dobil.

Naročila sprejema

TISKARNA SV. CIRILA,
MARIBOR — PTUJ — TRBOVLJE

Majhno posestvo se odda v najem blizu Smarja. Ugodni pogoji. Vprašati: Pijovec št. 11, pošta Šmarje pri Jelšah. 1815

Kmečki mlin vzamem v najem, tudi s posestvom. Ponudbe na: Leopold Podgoršek, Slov. Bistrica, poštno ležeče. 1716

RAZNO:

BOŽIČNE SVEČKE — vsako množino — tudi za trgovce — dobite v Cirilovi — Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Sivalne stroje za hišno uporabo ter vsako obrt popravljam, stare zamenjam, rabljene kupim. Novi in rabljeni stroji, nadomestni deli vedno na zalogi. Strokovna mehanična delavnica Josip Kovář, Maribor, Mlinska 10. 1782

Kupujem bukove hlode po dnevni ceni. Plačam takoj. »Obnova«, Maribor, Jurčičeva 6. 1779

Ovčje volno kupujem in plačam po najvišji dnevni ceni. Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1780

Došlo sončno in bučno olje ten se stalno zamenjujejo bučnice, sončnice in rips. Nakup jajc, masla, putra in svinjskih kož v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in štrigova. 1749

Preizkušeni redilni prašek za svinje



zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

in vse podeželske trgovine

Vsakovrstne

ODPADKE
PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin

MARIBOR—POBREŽJE

Cankarjeva ulica 16

Nakupovalnica Kopalniška ul.

Telefon 27-43

Inserirajte!

Rabljene

SODE ZA MOŠT IN VINO

kupuje in vzame tudi za eno leto proti primerni odškodnini v najem

AND. SUPPANZ, MARIBOR,

Aškerčeva ul. 3. 1787 Telefon 21-10

KUPUJEM veverice, kune, zajce, srnine in ovčje kože.

IZDELUJEM in sprejemam v delo vse vrste kožuhovine.

KOHNSTEIN,

Maribor-Pobrežje 1813 Nasipna ulica 31.

„DRAVA“ JE PRAVA
ZAVAROVALNICA
MALEGA ČLOVEKA



MARIBOR

Sodna ul. 1
v lastni palači

Vašim dragim za Božič življenjsko polico „Drave“

Zahtevajte prospekt in obisk zastopnikov!

Ali se hočete reumatizma, protina iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči, so pogosto posledice evmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo. — Nudim Vam zdravilno,



sečno kislino raztvorjajoče, presnavljanje in izločevanje pospešujoče domače pitno zdraviljenje, ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vrečca, ki ga je dobrotljiva mati naroda poklonila bolnim ljudem. Pišite mi takoj pa dobite od mojih po



vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma brezplačno in poštne prosto poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju. — Poštna nabiralnica:

PANNONIA APOTHERE, Budapest 72, Postfach 83, Abt. H. 288



Nenadoma je danes ob 7. uri bil poklican k Bogu častni član Lavantinskega stolnega kapitlja gospod

dr. Korošec Anton

minister prosvete, predsednik senata itd. itd.

Slovesna sv. maša zadušnica za prezaslužnega pokojnika bo na dan pogreba, v torek, dne 17. t. m. ob 10. uri.

Rajnega priporočamo v pobožno molitev.

R. i. p.!

V Mariboru, dne 14. decembra 1940

Lavantinski kn.-šk. stolni kapitelj

Rudarji, delavci! Pri napornem delu Vam je v odmoru potrebno toplo okrepčilo. V to svrhu se priporoča požirek krepljivega »EMONA« cvetličnega čaja, ki Vam ne razburi živcev, temveč vpliva blagodejno na Vaš organizem. Tudi v gostilnah zahtevajte za Vaš denar nekaj dobrega, pri tem pa koristnega. »EMONA« cvetlični čaj je hranilen, nadvse okusen in aromatičen. Z dodatkom limone, ruma, žganja ali mleka Vam da odlično pijačo. Toda samo pravi »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

RAZNO:

Izgubila sta se v nedeljo, 8. decembra, na lovu v Rošpohu (Kamnica) dva lovška psa braka, psička rjava, kratkodlaka, sliši na ime »Nera«, psiček mladič rjav, kosmat, s črnim gobcem, sliši na ime »Astor«. Lepo nagrado dobi oni, ki ju pripelje nazaj ali izda sled. Ivan Grosek, Maribor, Turnerjeva ulica 41. 1784

Proda se lepa, bela psička, pasma špicl Obrat 4, Sv. Benedikt, Slov. gorice. 1778

Vevice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Sladko seno in otavo 100 g (metercentov) ima na prodaj po dnevni ceni Julijana Kampuš, posestnica, Veliki Lipoglav 42, četrta ure od postaje Loče pri Poljčanah. Interesenti, sezite po njem! 1781

Počne iz čiste ovčje volne dobite vedno v vsaki meri. Kupujem tudi kože domače kakor tudi od divjačine. Popravila klobukov sprejemam od 10 din naprej. Se priporoča Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1705

Licencirani bik, marijadvorske pasme, 21 mesecev star, se proda ali zamenja za konja. Naslov v upravi. 1774

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, z n. j., zaradi zaključnih računov v času od 20. decembra 1940 do 14. januarja 1941 ne bo uradovala. Prvi uradni dan v letu 1941, bo 14. januar. Cenjeno občinstvo naj blagovoli to naznanilo upoštevati! 1775



Sredi dela za jugoslovansko državo in slovenski narod je omahnil narodni voditelj

dr. Anton Korošec

predsednik senata, minister prosvete in častni občan mariborski

Mesto Maribor, kjer je začela njegova politična pot, ga bo ohranilo v hvaležnem spominu.

Mestna občina mariborska.



Tiskarna sv. Cirila v Mariboru sporoča v globoki žalosti,
da je umrl gospod

dr. Anton Korošec

voditelj slovenskega naroda

ki je desetletja bil član naše uprave in uredništva naših listov.

Vse njegovo življenje je bilo do zadnjega diha — žrtev za
naš narod.

Njegov duh živi! Naj nas vodi, da vsi nadaljujemo njegovo delo!

Dobri Bog mu bogato poplačaj njegovo nesebično žrtvovano
življenje!

Maribor 14. decembra 1940.

Tiskarna sv. Cirila.



Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru
javlja prežalostno vest, da je odšel k Vsemogočnemu
po svoje bogato plačilo voditelj slovenskega naroda

dr. ANTON KOROŠEC

ustanovitelj in vsa leta član uprave našega zavoda

Slava njegovemu spominu — njegova dela ne bodo umrla!

Uprava

MALA OZNANILA

RAZNO:

Za Božič kekse, esence za likerje in vse potrebščine kupujte vedno v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. 1750

Kupujem hrastove doge po najvišji ceni. Sodarstvo Sulcer, Vojašniška 7. 1755

Priporoča se Kupčičeva drevsnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Nove šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Še vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzo-parilnike »Alfa« obenem z žgalno pripravo v najboljši izdelavi pri Anton Mlekuš, kotlarstvo, Maribor, Sodna ulica 2. 1631

Cepljene trte nudi I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik! 1701

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Cunje, krojaške odpadke, star papir, cvetno vo- no, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mečenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 10—13 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje ter podeljuje tudi manjša kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. Popolnoma varna naložba. Nove vloge vsak dan lahko dvignete! 1694



SLICE * Katoliška družina ne more obhajati Božiča brez jaslinc. Prav vsaka naj jih ima! Imamo jih na zalogi toliko vrst, da smemo reči: največjo izbiro, ki je mogoča. Jaslice iz prešanega papirja, gotove ki jih je možno kar postaviti, jaslice za izrezavanje na močnem kartonu, umetniške jaslice, jugoslovanske jaslice, jaslice s skupinami kipcev. Dobite lahko tudi posamezne kipce.

BOŽIČNO DREVESCE * Svečke po najnižji dnevni ceni, čudežne svečke, girlande, stekleni okraski, zvezde, lamete, zlati lasje, zlate pene, vilinski lasje, papir za pozlačevanje orehov, svečniki, raznobarni papir za zavijanje bonbonov in različnih božičnih daril.

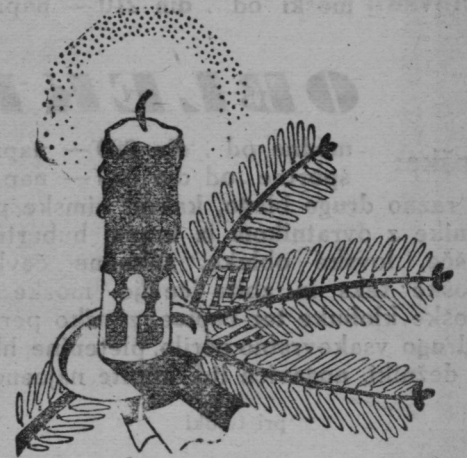
BOŽIČNI DAROVI * Največja izbira nalivnih peres, finih svinčnikov, okusne mape z natisom imen onih, ki jim je namenjen pisemski papir, pisalne garniture, spominske knjige, knjiga »Naši gostje«, albumi za razglednice ali fotografije, slike, kipi, koledarji vseh vrst, molitveniki in razne povestne knjige.

BOŽIČNO VOŠČILO * Razglednice, vizitke s fotografskimi posnetki, izredno fina pisma s fotografskimi posnetki.

MALO IZDATKOV * je vaše načelo, naše pa je: nizke cene, in to se sklada, zato že zdaj obiščite naše prodajalne in se oskrbite z božičnimi potrebščinami!

Naše voščilo!

Dovolite, da vam voščimo vse se božične praznike in srečno Novo leto, v katerem se vam priporočamo za naklonjenost!



TISKARNA SV. CIRILA

V MARIBORU, KOROŠKA C. 5, ALEKSANDROVA C. 6, KRALJA PETRA 6
V PTUJU, SLOVENSKI TRG 7 IN V TRBOVLJAH, LOKE 253

VSAK prevdaren slovenski gospodar zavaruje sebe svoice in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice
GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!



LJUDSKA POSJOJILNICA

V CELJU ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM



obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno
odpoved pa po 5%. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

Naložite denar v zlato

NALIVNO PERO

iz Cirilove v Mariboru, Ptuj
ali Trbovljah

ČEVLJI

moške od . din 300.— naprej
Gojzercer: ženske od . din 245.— naprej
otroške od din 175.— naprej
Delavski: moški od . din 210.— naprej

OBLEKE

Moške: modne od . din 280.— naprej
športne od din 320.— naprej
ter razno drugo blago, kakor: zimske površnike z ovratnikom iz krzna, hubertusplašče, lovske obleke, suknene čevlje, otroške teks in zbite čevlje, moške in otroške klobuke ter čepice, zimsko perilo in drugo vsakovrstno perilo, pletenine, hlače, dežniki, nogavice itd. kupite najceneje

pri tvrdki

ANTON TKALEC MARIBOR, GLAVNI TRG 4

Ročna izdelava ● Velika izbira

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorcu«, Maribor, Gosposka ul. 12.



Pletene jopce

damske, moške, otroške se po stari ceni iz lastne pletarne, nogavice, kapce, rokavice, spodnje perilo pri »LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24, (avtobusni kolodvor) 1461

KUPUJE: PRODAJA:
hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1430
BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

Zanimivo povest iz vzhodne Štajerske

in druge lepe povesti, novele, črtice, pravljice, pesmi, kulturne razprave, zdravstvene nasvete, razprave iz gospodarstva in gospodinjstva, kuharske recepte, šale, uganke in mnogo drugega prinaša »MLADIKA«, ki je družinski list s podobami in izhaja že 21 let vsakega prvega v mesecu.

Krasne slike

naših in tujih umetnikov ter raznovrstni fotografski posnetki lepo poživljajo bogato vsebino lista. Poleg tega ima »MLADIKA« modno in krojno polo, ki je našim gospodinjam v veliko pomoč pri izdelavi najrazličnejših ročnih del, oblek in perila. Na hrbtu priloge pa so dragoceni nasveti za dom in družino.

Knjižne nagrade

daje Mladika reševalcem ugank vsak mesec. Razen tega dobijo naročniki, ki redno plačujejo naročnino, lepo knjižno nagrado. Natančnejše podatke o nagradah dobite v Mladiki. Mladika stane na leto samo 84 din (s krojno prilogo 100 din). To vsoto plačujete lahko tudi v pol- ali četrtletnih obrokih.

Brezplačno

in neobvezno Vam bomo poslali na ogled prvo številko za leto 1941. Sporočite nam po dopisnici svoj naslov.

Uprava »Mladike« v Celju

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53.000.000.-



Thornley

Življenjsko delo dr. Antona Korošca

V borbi za narodne in politične pravice Slovencev

Delovanje g. dr. Antona Korošca je v tesni zvezi z življenjskim tekom slovenskega naroda v zadnjih petih desetletjih. Dr. Anton Korošec je posegal s svojim bistrim razumom in krepki voljo v vse panoge narodnega življenja, da bi jih usmerjal k pravi dobrobiti slovenskega ljudstva. Odločilno je bilo njegovo vplivanje na razvoj političnega življenja med našim narodom v prejšnji državi in zlasti pa v naši nacionalni jugoslovanski državi.

Pripravljanje pota

Dr. Anton Korošec je začel svoje veliko delo za narodne in politične pravice Slovencev z odločno borbo proti nemškutarstvu, ki je bilo močno zasidrano po spodnještajerskih mestih in trgih ter celo po nekaterih vaseh, in proti gnilemu slogaštvu, ki je oviralo razvoj življenjskih sil slovenskega naroda.

Dr. Anton Korošec je nastopal z rastočo odkritostjo in odločnostjo na političnih shodih; zlasti na ustanovnem zboru katoliškega političnega društva v Slov. Bistrici 9. junija 1901 je ostro obsodil tedanjo slovensko politiko na štajerskem ter zahteval ustanovitev odločno katoliške slov. kmečke stranke.

Že v 8. desetletju preteklega stoletja začeta ločitev duhov se je nadaljevala in utrjevala. Po smrti župnika in dekana Žičkarja je bil jeseni 1905 postavljen za skupnega kandidata. Koroščevi kandidaturi so nasprotovali le nekateri naprednjaki s svojim kandidatom Rebekom. V hudem volilnem boju, katerega so netili nemškutarji s svojim lastnim kandidatom Wratschkom, je dr. Anton Korošec zmagal. Dne 29. maja 1906 je bil izvoljen prvič za poslanca tako zvane pete kurije v avstrijski državni zbor, kateremu je pripadal do zloma.

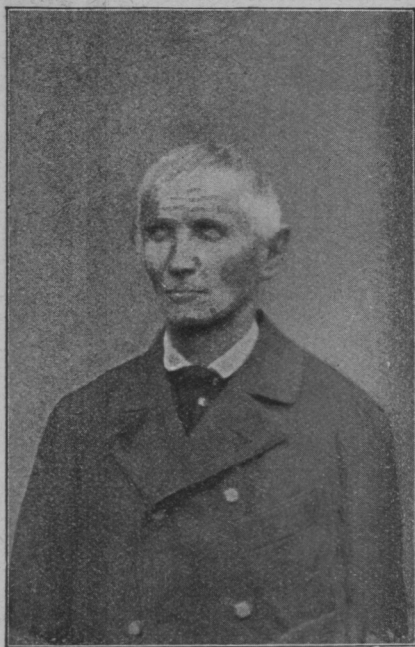


Dr. Koroščeva rojstna hiša v Biserjanah, župnija Sv. Jurij ob Ščavnici

Predsednik Slov. kluba v štajerskem dežel. zboru

Na štajerskem je prišlo do popolnega razcepa med Slovenci, ko so ustanovili naprednjaki v Celju Narodno stranko za Štajersko. Kot odgovor na ta korak se je ustanovila slovenska krščanska stranka pod imenom Slovenska kmečka zveza za štajersko. Kmečka zveza se je tako širila in utrjevala med zavednim kmečkim narodom, da je maja 1909 zmagovito nastopila pri volitvah v štajerski deželni zbor. Pri teh volitvah je bil tudi dr. Anton Korošec izvoljen za deželnega poslanca in je postal predsednik Slovenskega kluba v deželnem zboru.

V deželnem zboru je zahteval dr. Anton Korošec decembra 1909 odcepitev slovenskega ozemlja od Gradca in združitev slovenskega dela štajerske in Koroške v eno upravno celoto z ostalimi slovenskimi pokrajinami. Radi krivičnega postopanja



Dr. Koroščev oče

nemške večine je začel Slovenski klub v Gradcu z obstrukcijo, ki je onemogočila za vselej delo deželnega zbora.

Dr. Anton Korošec v državnem zboru

V državnem zboru na Dunaju je bil g. dr. Anton Korošec podpredsednik Slovenskega kluba in kasneje Hrvatsko-slovenske zajednice. Tudi v državnem zboru je nastopal neustrašeno za pravice tlačenih Slovencev. Poslušil se je večkrat proti nemški večini v parlamentu za tedanje čase najbolj uspešnega orožja — obstrukcije. — Ko je odložil dr. Šusteršič 4. marca 1914 predsedstvo Hrvatsko-slovenskega kluba, je bil izvoljen dr. Anton Korošec za predsednika.

Parlamentarno delo je med svetovno vojno počivalo do 29. maja 1917. Pri zopetni otvoritvi parlamenta so se strnili vsi jugoslovanski poslanci v Jugoslovanski klub, ki je izvolil dr. Antona Korošca za predsednika.

Pod vodstvom dr. Antona Korošca je sestavil Jugoslovanski klub tako zvano deklaracijo, katero je prečital dr. Anton Korošec kot predsednik na otvoritveni seji parlamenta 30. maja 1917.

Majska deklaracija je postala izhodišče mogočnega narodnega gibanja, ki se je izražalo v ogromno-številnih podpisih deklaracije ter se razvilo v veličastno jugoslovansko manifestacijo zlasti na številnih ljudskih taborih.

Dr. Anton Korošec je nastopal na tabornih manifestacijah po vsej Sloveniji, ki je zagorela enodušno za njegovo zamisel in zahtevo po združitvi Jugoslovancev v skupno državo. Na teh taborih nekoliko pred zlomom je bil dr. Anton Korošec v slovenski domovini na višku politične slave in je postal voditelj vseh Slovencev, ki so se pripravljali za največjim navdušenjem za vstop v novo — narodno državo.

Predsednik Narod. sveta

Ob priliki odkritja spominške plošče rajnemu dr. Jan. Ev. Kreku v št. Janžu na Dolenjskem je bil osnovan dne 16. avgusta 1918 v Ljubljani Narodni svet, čigar predsednik je postal dr. Anton Korošec. Dne 2. oktobra 1918 je dr. Korošec v državnem zboru prečital izjavo o pravici samoodločbe.

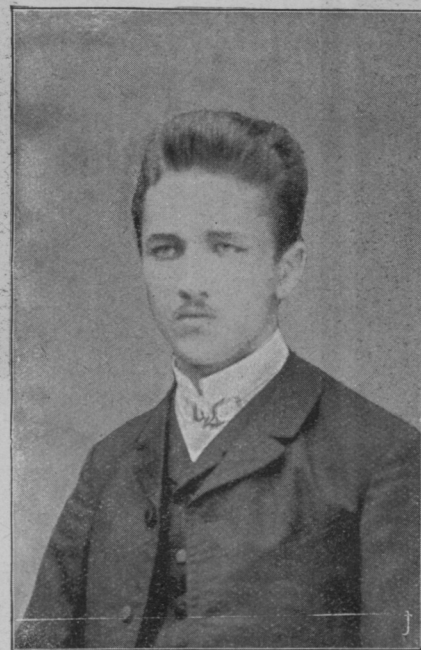
Ko so zaprosile v začetku oktobra 1918 Avstro-Ogrska, Nemčija in Turčija za mir, se je ustanovilo v Zagrebu dne 5. in 6. oktobra Narodno veče Slovencev, Hrvatov in Srbov. Za predsednika je bil dne 17. oktobra izvoljen dr. Anton Korošec.

V Ženevi in Parizu

Ko je bila Avstro-Ogrska tik pred zlomom, se je odpravil dr. Anton Korošec s spremstvom v Ženevo, kjer je stopil v stik s srbskimi vodilnimi politikami in predvsem s Pašičem. Pašič je priznal v imenu srbske vlade 8. novembra 1918 Narodno veče za zakonito vladno Jugoslovancev bivše avstro-ogrške monarhije. Nato je bila sestavljena v Ženevi že skupna vlada 12 ministrov, ki je objavila svoje prve sklepe v posebnem proglašenju, ki je znan pod imenom »ženevska deklaracija«.

Iz Ženeve se je podal dr. A. Korošec v Pariz. Stopil je v stik s francosko vlado in z ostalimi zavezniki, da bi dosegel priznanje nove jugoslovanske države in ugodne državne meje.

Na sklep Narodnega večja v Zagrebu so njegovi predstavniki odpotovali v Beograd, kjer je bila 1. decembra 1918 proglašena Kraljevina SHS.



Dr. Korošec v dijaških letih

Pregled dr. Koroščevega ministrovanja v Jugoslaviji

Prva vlada nove države je bila sestavljena 20. decembra pod predstvom Stojana Protiča in je zavzemal dr. Anton Korošec v njej častno mesto podpredsednika. Dne 2. aprila 1919 je prevzel ministstvo za prehrano in obnovo zemlje. — V novi Protičevi vladi je bil imenovan za prometnega ministra dne 19. februarja 1920.

V ustavotvorni skupščini je predložil dr. Anton Korošec avtonomističen načrt ustave. Takratna skupščinska večina je ta načrt odklonila, dr. Anton Korošec pa je njegovim glavnim načelom ostal zvest do svoje smrti.

V letu 1924. vidimo dr. Antona Korošca kot podpredsednika Davidovičeve vlade, ministra za prosveto in namestnika ministra za vere. V Vukičevičevi koalicijski vladi 23. februarja 1928 je postal dr. Anton Korošec notranji minister, dne 27. julija 1928 pa kot prvi prečan ministrski predsednik.

Kralj Aleksander je s kraljevim proglasom razveljavil 6. januarja 1929 vidovdansko ustavo in razpustil narodno skupščino. V novi vladi generala Petra Živkoviča je bil dr. Anton Korošec prometni minister do 5. avgusta, nato je prevzel ministrstvo za šume in rude, a je odstopil 30. septembra 1930.

Za vlade ministrskega predsednika dr. Srskiča je moral dr. Anton



Dr. Anton Korošec na svojem domu v družbi svoje sestre, svaka, nečakov ter prijateljev

Korošec v internacijo in je živel precej časa na otoku Hvaru. Ob smrti kralja Aleksandra se je vrnil, da se kot zvest Jugoslovan udeleži pogreba pokojnega kralja.

Na kres, 24. junija 1935, je bila sestavljena vlada dr. Milana Stojadinoviča, v kateri je bil dr. Anton Korošec notranji minister.

Decembra 1938 so bile volitve v narodno skupščino, ki so izpadle v Sloveniji s popolno zmago dr. Antona Korošca. Kmalu po volitvah je dr. Anton Korošec odstopil kot minister.

Sledila je vlada Dragiše Cvetkoviča, ki je sklenila sporazum s Hrvati 28. avgusta 1939.

Dr. Anton Korošec je postal predsednik senata in 29. junija letos pa minister prosvete. V tem ministrstvu je deloval do svoje smrti.

Prosvetni organizator in časnikar

Znani voditelj ilirizma Hrvat dr. Ljudevit Gaj je rekel: »Narod brez narodnosti je telo brez kosti.« Narodna zavest je glavna opora narodnega bitja. Zato se je dr. Anton Korošec od nekdaj trudil po zgledu velikega škofa Slomška, širiti in utrjevati med ljudstvom narodno zavest. Temu velikemu smotru služijo najbolj prosvetne organizacije. Dr. A. Korošec je bil vedno prepričan, da ni prave politične udarnosti med narodom brez ljudske prosvete. Škof Slomšek je svoj čas naslovil na Slovence te bodrilne besede: »Le bistrimo si glave, ne drema jmo zaspani, drugim rodod prodani!«

Bistrenje glav, izobraževanje ljudstva, okrepljanje njegove volje: to so najboljša sredstva, da narod v težkih življenjskih borbah ohrani sebe in svojo zemljo. Zato je dr. A. Korošec vzporedno s politično organizacijo vršil prosvetno delo med narodom.

Slovenska krščansko-socialna zveza

Vse krščansko prosvetno delo med Slovenci je bilo od začetka sedanjega stoletja osredotočeno v Slovenski krščansko-socialni zvezi, v kateri je predsedoval dr. Jan. Ev. Krek. Da bi se na štajerskem organizacijsko delo razširilo in hkrati poenostavilo, je bil na željo dr. Jan. Ev. Kreka ustanovljen poseben pododbor Slovenske kršč.-social. zveze za štajersko, kateremu je sledila čez nekaj časa samostojna Slovenska krščansko-socialna zveza. Na čelo je stopil dr. Anton Korošec kot predsednik in dr. Josip Hohnjec kot podpredsednik.

Začelo se je jako živahno prosvetno gibanje po vsej Slovenski štajerski in sosedni Koroški. Število prosvetnih društev je nagloma raslo, od meseca do meseca so se množile mladeniške in deklishe zveze, prirejali so se veliki mladinski zbori, na katerih je dr. Anton Korošec rad govoril.

Tako probujeni in izobraženi narod je bil sposoben, da je nevarno prelomno dobo leta 1918. srečno prebrodil.

Svojo politično karijero (pot navzgor) je začel dr. Anton Korošec kot urednik »Slovenskega gospodarja«, ki ga je prevzel 1. maja 1898 s 1700 naročniki in ga dvignil v par letih na 4000. Kot urednik je bil obsojen zaradi hujskanja zagrizenih nemških nacionalcev na šest tednov zapora, od cesarja pa pomiloščen na sto goldinarjev globe.

Zoper nemškutarskega ptujskega »štajerca« so ustanovili naši rodoljubi v Mariboru »Naš dom«, katerega je urejeval dr. Anton Korošec.

Nekaj časa je vodil tudi uredništvo nemškega, slovenski koristi branečega lista »Südsteirische Post«.

Dr. Anton Korošec je bil tudi vrhovni urednik trikrat na teden v Tiskarni sv. Cirila izhajajočega lista »Straža«.

Kot časnikar se je dr. Korošec vedno odlikoval z bistrostjo pogleda, preprostostjo sloga in z veliko stvarnostjo v razpravi.

Zadružni delavec

Gmotna podlaga narodnega življenja in obstoja je dobro gospodarstvo. V težkem življenjskem boju zmaga samo tisti poedinec, kateri si zasigura gospodarski obstoj. Ker so posamezniki preslabi, da bi dosegli velike gospodarske cilje, morajo svoje sile združiti v medsebojno gospodarsko pomoč. To se godi po zadrugah.

Zadružna zveza v Ljubljani

Prvi dve desetletji sedanjega stoletja sta tvorili najživahnejšo dobo organizacije slovenskega ljudstva na političnem, prosvetnem, pa tudi zadružnem polju. Poleg gospodarskega smotra so imele zadruge tudi namen osvoboditi slovenskega kmeta iz rok tujerodnih kapitalistov. Ustanovljale so se po vseh krajih, kjer je bila za to dana možnost, kreditne zadruge. Sledila so jim tudi konzumna društva in proizvodne zadruge. Vse te zadruge so bile organizirane v Zadružni zvezi v Ljubljani, kateri je načeloval dr. Janez Evangelist Krek, po njegovi smrti pa dr. Anton Korošec.

Kako visoko je bil dr. Anton Korošec ocenjen kot veščak na zadružnem področju, se vidi iz tega, da je bil v Beogradu izvoljen za načelnika Glavnega zadružnega saveza, katerega je vodil — kakor tudi Zadružni zvezi — do svoje smrti. Ako je slovensko zadružništvo tako vzcvetelo, prebrodilo težko krizo zadnjih let ter tako ogromne koristi prineslo slovenskemu ljudstvu, je to v veliki meri zaslug dr. Antona Korošca.



Dr. Anton Korošec govori po radiu iz Beograda Slovincem v tujini

Življenjski podatki

Dr. Anton Korošec se je rodil 12. maja 1872 v Biserjanah pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ljudsko šolo je obiskoval najprej doma, leta 1883/84 v Ptuj, gimnazijo od 1884 do 1885 v Ptuj, od 1885 do 1892 v Mariboru kot gojenec Dijaškega semenišča. Po končani srednji šoli je stopil v bogoslovje in je bil posvečen 25. julija 1895 v Mariboru. Kaplanoval je na Sladki gori od 5. avgusta 1896 do 1. marca 1897, v Marenbergu do 30. aprila 1898. Iz Marenberga je prišel za učnega prefekta v mariborsko Dijaško semenišče. To službo je vršil do 5. maja 1902. Za doktorja bogoslovja je bil promoviran v Gradcu leta 1905.

Za častnega kanonika lavantinske škofije je bil imenovan za 40 letnico mašništva 25. julija 1935.

V Mariboru so imeli višjegimnazijci slovensko dijaško društvo, v katerega je bil sprejet dr. Anton Korošec že kot četrtošolec. Sodeloval je v študentskih letih pridno pri listu dijaškega semenišča in celo dopisoval v »Slov. gospodarja«. V bogoslovju je bil pridno na delu pri listu »Lipica« s sociološkimi članki. V letih bogoslovnega študija se je že seznanil z mladim in delovnim dr. Jan. Ev. Krekom.

Iz dr. Koroščeve dijaške in visokošolske dobe odsevata navdušenje za narodno, socialno ter politično delo in neustrašen boj za pravice tlačnega slovenskega naroda.

Blagopokojni voditelj Slovencev je bil mož blagega srca. Nikomur ni odrekel podpore. Svoje dohodke, katere je imel na visokih javnih mestih, je skoro vse razdelil v dobre namene, sam pa je živel zelo skromno. Veliko hvaležnost mu dolguje zlasti dijaštvo, katoliške organizacije, dobredelne ustanove in cerkve.

Mnogo je potoval po slovenski domovini, v kateri mu je bila dobro znana vsaka vasica. Velik prijatelj je bil zelenega Pohorja in posebno še našega slovenskega raja na Bledu in Kamniških planin.

V letih poprevertnega političnega udejstvovanja je videl mnogo sveta. Kamor koli je prišel v inozemstvo, je stopil v stik s političnimi osebnostmi, katere je skušal zanimati za naše razmere in je delal z vsemi močmi na to, da bi živela naša država z vsemi sosedi v prijateljskih razmerah.

Na potovanjih se je vselej spominjal svojih slovenskih prijateljev, na katere je naslavljal razglednice in jim razdeljeval po povratku razne v inozemstvu kupljene zanimive spominke.

Popolnoma tuja mu je bila mržnja, kaj šele sovraštvo ali maščevalnost nad nasprotniki. Radi bratske ljubezni in popustljivosti se je veselil vse življenje spoštovanja v nasprotnih taborih.

Na vseh svojih shodih v Jugoslaviji ni nikdo znal tolikanj ogreti ter navdušiti srca poslušalcev za vdanost naši kraljevi hiši, kakor ravno naš voditelj.

Po svoji naravi je bil vesel in živahen v občevanju.

Bog mu bodi obilen plačnik v večnosti za vsa njegova dobra dela!



Dr. Anton Korošec na Slomšekovih dnevih v Mariboru

Zadnja pot . . .

Voditelj slovenskega naroda, naš nepozabni dr. Anton Korošec, je umrl na svojem stanovanju v Beogradu v ulici kralja Milutina v soboto, 14. decembra. Prejšnji večer je bil še zdrav in veder. V petek, 13. decembra, je bil še na dvoru pri krstni slavi in sečenju kolača, zvečer pa se je kot prosvetni minister udeležil predstave v Narodnem gledališču. Njegov zvesti stražnik Dragi ga je spremljal na dom in sta se zvečer prijazno poslovila. Ko pa je Dragi v soboto, dne 14. decembra, ob pol sedmih zjutraj z brivcem prišel v sobo, je našel našega voditelja že umirajočega.

Hitro so poklicali tri znamenite zdravnike, ki so

prispeli kar najhitreje so mogli, toda pomoči niso mogli dati. Njegov zvesti prijatelj senator Franc Smodej je na telefonski klic prihitel in opravil molitve ob umirajočem.

Ob sedmih zjutraj je prenehalo biti srce našega velikega voditelja dr. Antona Korošca. — Odšel je od nas . . .

Po vsem Beogradu, po vsej državi, posebno pa še v Sloveniji je novica o smrti dr. Antona Korošca vse presenetila in silno potrla. V Ljubljani je gospod ban dr. Marko Natlačen sklical sejo na bansko upravo, kjer so določili, da sta takoj odšla v Beograd senator dr. Franc Kulovec in minister na razpoloženju Franc Snoj, da uredita vse potrebno za prevoz pokojnikovega trupla v Slovenijo.

V nedeljo, dne 15. decembra, se je prevoz iz Beograda izvršil. V ponedeljek, 16. decembra, zjutraj so prepeljali truplo velikega pokojnika v palačo kraljevske banske uprave v Ljubljani, zvečer pa so prepeljali od tam truplo v stolno cerkev, kjer je bil položen na oder ter bo narod mogel vzeti slovo od svojega ljubljenega očetovskega voditelja.

V torek, 17. decembra, ob devetih zjutraj se bo vršil pogreb, o katerem bo »Slovenski gospodar« poročal prihodnjic.

Slovenci! V globoki žalosti prosimo Boga, da mu poplača vse njegove žrtve za naš narod! Bodimo prepričani, da njegov duh že sedaj moli pri Bogu za srečno bodočnost Slovenije in Jugoslavije, katero je v življenju tako ljubil!



Prekmurska dekleta dajejo dr. Korošču spominski kolač



Dr. A. Korošec botruje praporu Kmečke zveze na Brezjah



Dr. Anton Korošec govori na kmečkem taboru na Brezjah